

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Ročná záverečná správa

o činnosti Slovenského
národného strediska
pre ľudské práva
za rok **2022**

Názov: Ročná záverečná správa za rok 2022

Vydalo: Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Bratislava, 2023

Fotografie: Jakub Kováč, SNSLP

Grafika: Kovidesign
Kamila Černáková

Za obsah a jazykovú úpravu zodpovedajú autori a autorky.
Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Nepredajné

ISBN: **978-80-99917-37-9**

Obsah

	ÚVODNÉ SLOVO	4
I.	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	5
II.	POSTAVENIE A ÚLOHY	7
III.	ČINNOSŤ A VÝSTUPY	10
	PRÁVNA ČINNOSŤ	12
	EXTERNÁ ČINNOSŤ A MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY	27
	KOMUNIKÁCIA	53
	VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ	61
	VZDELÁVACIA ČINNOSŤ	66
	OSTATNÉ ÚLOHY	78
IV.	FINANČNÉ HOSPODÁRENIE	83

Úvodné slovo

Ročná záverečná správa Slovenského národného strediska pre ľudské práva predstavuje prehľad výsledkov najdôležitejších úloh a aktivít, ktorým sme sa venovali v roku 2021.

Naším spoločným cieľom a zámerom bolo -vo vnútroštátnom i medzinárodnom kontexte- preukázať svoju inštitucionálnu i osobnú odbornosť, významným spôsobom zvýšiť dôveryhodnosť a viditeľnosť SNSLP vo verejnom priestore, v súlade so svojim poslaním, dôstojne splniť očakávania i záväzky, ktoré nám vyplývajú z mandátov národnej inštitúcie na podporu a ochranu ľudských práv a národného antidiskriminačného orgánu.

Všetky svoje zákonné a zásadné činnosti sme vykonávali aj v roku 2022 s nevyhnutnou dávkou odvahy, zástenia a vytrvalosti, s plným vedomím potreby sústrediť sa nielen na krátkodobé reakcie, ale predovšet-

kým na dlhodobý horizont predpokladaných ľudskoprávných dosahov a dôsledkov.

Profesionálne i ľudsky rešpektujeme a vyznávame hodnoty slobody, demokracie, rovnosti, nediskriminácie, pluralizmu, právneho štátu, úcty k ľudskej dôstojnosti a rešpektovaniu ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k menšinám.

Veríme, že Vás „odpočet“ našich najvýznamnejších zistení a výsledkov zaujme.

S úctou

Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka SNSLP

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

I. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Sídlo:

Laurinská 18, 811 01 Bratislava 1

IČO:

30 807 549 (pridelené Štatistickým úradom SR)

Štatutárny orgán:

PhDr. Silvia Porubánová - výkonná riaditeľka

Forma zriadenia:

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

6

Právna forma:

Nezávislá právnická osoba zriadená zákonom
Nezapisuje sa do Obchodného registra

Riadiaci a kontrolný orgán:

Správna rada

Predseda Správnej rady:

doc. JUDr. Peter Varga, PhD.

Kontrolný orgán na hospodárenie s finančnými prostriedkami:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontakt:

telefón: 02/208 501 14

e-mail: info@snslp.sk

www.snslp.sk

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

II. POSTAVENIE A ÚLOHY

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) bolo zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej ako „zákon č. 308/1993 Z. z.“), s účinnosťou od 1. januára 1994 na základe medzinárodnej zmluvy (Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.). Podľa citovaného zákona je Stredisko nezávislou právnickou osobou sui generis, ktorá sa nezapisuje do Obchodného registra.

Podrobnosti o vnútorných pomeroch Strediska upravuje Štatút Strediska, ktorý je v súlade s citovanou medzinárodnou zmluvou, obsahu-

júcou tiež záväzok vlády Slovenskej republiky (ďalej ako „SR“) finančne zabezpečiť udržateľnosť a právnu a prevádzkovú nezávislosť Strediska.

Stredisko ako nezávislá právnická osoba plní nezastupiteľné úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

Od roku 2004 je činnosť Strediska úzko spätá s uplatňovaním antidiskriminačnej legislatívy v SR, kedy zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) ustanovil Stredisko ako jedinú slovenskú inštitúciu pre rovnoprávnosť, t. j. pre posudzovanie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona

Stredisko v zmysle zákona č. 308/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov najmä:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v SR, uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerance spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a zastupuje účastníkov v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie,
- vypracúva a uverejňuje správy a odporúčania o otázkach súvisiacich s diskrimináciou,
- poskytuje knižničné služby a iné služby v oblasti ľudských práv.

Stredisko každoročne, do 30. apríla, vypracúva a uverejňuje na svojom webovom sídle (pojem je súhrnný pre termíny webovej stránky a webová stránka) Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za predchádzajúci rok, ktorú pred zverejnením prerokúva Správna rada Strediska na svojom zasadnutí.

Stredisko pri plnení úloh spolupracuje s orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, mimovládny organizáciami, ktoré pôsobia v oblasti ľudských práv, s medzinárodnými organizáciami pôsobiace v tejto ob-

lasti a s partnerskými organizáciami v zahraničí, pôsobiace v oblasti ľudských práv. V súvislosti s postavením Strediska na medzinárodnej úrovni (ako národná inštitúcia na ochranu a podporu ľudských práv je členom európskej siete ENNHRI a ako orgán pre rovné zaobchádzanie je členom európskej siete Equinet) sa Stredisko zameriava na plnenie úloh vyplývajúcich z členstva v týchto medzinárodných zoskupeniach.

Všetky svoje zákonné úlohy a kľúčové aktivity vyvíja Stredisko aj v regiónoch prostredníctvom 3 kancelárií v Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

III. ČINNOSŤ A VÝSTUPY

Prierezová úloha:

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2021

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2021 bola v súlade so zákonom o zriadení Strediska zverejnená dňa 30.4.2022 na webovej stránke Strediska.

Odkaz na Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020:

<https://bit.ly/SpravaoLP>

PRÁVNÁ ČINNOSŤ

I. Poskytovaná právna pomoc

V rámci zabezpečovania právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie a naplňania ľudskoprávného mandátu Stredisko vybavilo **357 podnetov**.

Podnety, v rámci ktorých osoby **namietali porušenie zákazu diskriminácie**: **122** (34,17% z celkového počtu podnetov) z toho:

81 podnetov - pracovnoprávne vzťahy, im obdobné a s nimi súvisiace právne vzťahy;

15 podnetov - poskytovanie tovarov a služieb (vrátane bývania);

11 podnetov - vzdelávanie;

8 podnetov - sociálne zabezpečenie;

8 podnetov - ústavnoprávny zákaz diskriminácie;

6 podnetov - zdravotná starostlivosť;

1 podnet - výkon práv počas výkonu trestu odňatia slobody.

12

v kontexte zakázaných motívov menej priaznivého zaobchádzania:

38 podnetov - pracovnoprávne vzťahy, im obdobné a s nimi súvisiace právne vzťahy;

31 podnetov - iné postavenie (napríklad trvalý pobyt, stupeň dosiahnutého vzdelania alebo zdravotný stav);

10 podnetov - vek;

10 podnetov - pohlavie (z toho 2 podnety materstvo a 1 podnet tehotenstvo);

9 podnetov - príslušnosť k etnickej skupine (rómskej);

7 podnetov - zdravotné postihnutie;

2 podnety - manželský a rodinný stav;

2 podnety - sexuálna orientácia;

2 podnety - príslušnosť k národnosti;

po 1 podnete - odborová činnosť, štátna príslušnosť, rasa, oznámenie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

v kontexte foriem diskriminácie:

71 podnetov - priama diskriminácia;

36 podnetov - obťažovanie;

3 podnety - nepriama diskriminácia;

1 podnet - sexuálne obťažovanie;

11 podnetov - nenamietaná forma diskriminácie

Podnety, v rámci ktorých Stredisko dospelo **k záveru o diskriminácii:**
15 (12,30% z podnetov namietanej diskriminácie) z toho:

6 podnetov - pracovnoprávne vzťahy, im obdobné a s nimi súvisiace právne vzťahy;
2 podnety - ústavnoprávny zákaz diskriminácie (čl. 12 ods. 2 Ústavy);
2 podnety - poskytovanie tovarov a služieb;
2 podnety - vzdelávanie;
2 podnety - sociálne zabezpečenie;
1 podnet - zdravotná starostlivosť.

v kontexte zakázaných motívov menej priaznivého zaobchádzania:

9 podnetov* - iné postavenie;
2 podnety - pohlavie (z toho 1 materstvo);
2 podnety - zdravotné postihnutie;
1 podnet - príslušnosť k národnosti;
1 podnet - oznámenie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

13

v kontexte foriem diskriminácie:

12 podnetov - priama diskriminácia (z toho v 2 prípadoch v zmysle ústavnoprávneho zákazu diskriminácie);
3 podnety - obťažovanie;
1 podnet - nepriama diskriminácia

* iné postavenie (spočívajúce v statuse odiedenca, počte vychovaných detí pri zohľadnení nároku na vdovský alebo vdovecký dôchodok, poberaní dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, stupni dosiahnutého vzdelania, zdravotného stavu (v oblasti poskytovania tovarov a služieb), výkonu pracovných úloh, členstva v orgáne školy, charakteristike poisťného vzťahu, neprimeranosti zákonného kritéria na registráciu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti)¹

¹ 6 podnetov - oblasť pracovnoprávných, im obdobných a s nimi súvisiacich právnych vzťahov; 1 podnet - poskytovanie tovarov a služieb; 2 podnety - ústavnoprávny zákaz diskriminácie.

Odborné stanoviská podľa § 1 ods. 2, písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov:

Celkový počet vydaných odborných stanovísk: 20

1. Klient požiadal Stredisko o **interpretáciu právnej otázky premlčania nárokov** z titulu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

2. Klientka sa na Stredisko obrátila so žiadosťou o vyjadrenie **k rozdielnemu príspevku zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov**. Uviedla, že zamestnanci Základnej školy, ktorí sa stravujú v školskej jedálni, dostávajú od zamestnávateľa príspevok vo výške 1,71 eur, ktorý sa vypočítava zo sumy 3,12 eur. Zamestnanci, ktorí sa na základe lekárskeho potvrdenia nemôžu stravovať v školskej jedálni dostávajú príspevok vo výške 2,48 eur, ktorý sa vypočítava zo sumy 4,50 eur. V uvedenej súvislosti namietala diskrimináciu. Stredisko skonštatovalo, že pri určovaní sumy sa skupina zamestnancov stravujúca sa v školskej jedálni nenachádza v porovnateľnej situácii so skupinou zamestnancov stravujúcich sa mimo nej, t. j. že nedošlo k diskriminácii.

3. Klientka namietala, že **zubná klinika odmieta vziať do zdravotnej starostlivosti detských pacientov**, pričom uvedené podmieňuje evidenciou aspoň jedného z rodičov dieťaťa v zubnej klinike. Stredisko v predmetnom prípade zastalo právny názor, že nedošlo k menej priaznivému zaobchádzaniu v rámci po-

skytovania zdravotnej starostlivosti vo vzťahu ku klientke ako rodičovi dieťaťa do 15 rokov, ktorý nie je zaevidovaný v zubnej klinike v porovnaní s rodičom dieťaťa do 15 rokov, ktorý je zaevidovaný v zubnej klinike. Na koľko dôvod, ktorý viedol zubnú kliniku k prijatiu uvedenej podmienky - prekročení únosnosti pracovného zaťaženia, Stredisko považovalo za legitímny a legálny.

4. Klientka sa dopytovala, či je diskrimináciou skutočnosť, že v postavení rodiča **platí za škôlku svojich detí, pričom deti Ukrajincov majú v tejto súvislosti údajne všetko zadarmo**. Stredisko na základe posúdenia namietanej veci zastalo právny názor, že v prípade poskytovania dotácií na deti cudzincov v oblasti vzdelávania nedochádza k zakázanému menej priaznivému zaobchádzaniu voči klientke dieťaťa, ktoré nie je v postavení cudzinca podľa § 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). A to z dôvodu dorovnávania materiálnej nerovnosti cudzincov v zmysle § 146 ods. 1 školského zákona, v prípade jej preukázania. Predmetné dorovnávanie materiálnej nerovnosti predstavuje legitímny cieľ poskytovania dotácií oprávneným skupinám detí cudzincov.

5. Klientka namietala **šikanózne správanie zamestnávateľa**. Stredisko v klientkinej právnej veci nemohlo konštatovať, že vôbec došlo k menej priaznivému zaobchádzaniu, a to z dôvodu absencie dô-

vodného záveru o namietanom nekorektnom resp. šikanóznom konaní nadriadeného vo vzťahu k nej a absencie dôvodného záveru o nezákonnosti rozhodnutia zamestnávateľa o skončení klientkinho pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších právnych predpisov. Stredisko nedospelo k dôvodnému záveru o príčinnej súvislosti medzi klientkou namietanými jednotlivými pracovnoprávnymi úkonmi nadriadeného, rozhodnutím zamestnávateľa o skončení pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a klientkiným zdravotným postihnutím.

6. Klient namietal **diskrimináciu zo strany zamestnávateľa pri zrušení jeho štátnozamestnaneckého miesta**. Dôvodom menej priaznivého zaobchádzania zamestnávateľa malo byť viacero kvalifikovaných oznámení spĺňajúcich kritéria stanovené § 2 písm. c) zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších právnych predpisov. Stredisko dospelo k záveru, že zamestnávateľ zrušením štátnozamestnaneckého miesta klienta porušil zákaz diskriminácie v priamej forme.

7. Klient namietal **diskrimináciu klientov banky z dôvodu veku**, keďže vo svojom sadzobníku stanovila rozdielne sadzby poplatkov za vedenie bežného účtu pre rôzne kategórie klientov, čím malo dôjsť k zvýhodňovaniu osôb vo veku 20 až 28 rokov. Za diskriminačné označil aj poskytnutie odmeny za nákupy u vybraných obchodníkov pre nových klientov banky. Stredisko, nedospelo v namietaných prípadoch k dôvodnému záveru o diskriminácii.

8. Klientka sa na Stredisko obrátila so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska vo veci posúdenia možného porušenia zákazu diskriminácie zo strany zamestnávateľa, Namietala, že po tom, ako sa stala predsedníčkou Rady školy a začala upozorňovať na postupy riaditeľky školy, **zamestnávateľ s ňou začal zaobchádzať menej priaznivo ako**

s ostatnými zamestnancami na pracovnej pozícii učiteľ. Stredisko dospelo k záveru, že nepoverenie výkonom triednictva a skončenie pracovného pomeru klientky v dôsledky zrušenia jej zamestnanckého miesta mohlo predstavovať diskrimináciu zo strany zamestnávateľa z dôvodu jej iného postavenia.

9. Stredisko vydalo odborné stanovisko k **žalovanej segregácii troch rómskych žiakov.** Vychádzajúc z právneho posúdenia skutkového stavu konštatovalo, že konanie, ktoré viedlo k oddelenému vzdelávaniu troch rómskych žiakov v špeciálnych triedach podľa programu pre žiakov a žiačky s ľahkým mentálnym postihnutím, naplňa definičné znaky priamej diskriminácie v oblasti vzdelávania, z dôvodu etnickej príslušnosti.

10. Zákonní zástupcovia klienta sa presťahovali a podali prihlášku na plnenie povinnej školskej dochádzky klienta v základnej škole na školský rok 2022/2023. Po zápise doložili správu z diagnostického psychologického vyšetrenia pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie (ďalej ako „CPPPaP“). CPPPaP v správe okrem iného uviedlo, že ide o dieťa s narušenou komunikačnou schopnosťou. Odporučilo vzdelávanie klienta v triede s asistentom učiteľa. Riaditeľka rozhodla **o neprijatí klienta na základné vzdelávanie v základnej škole** z údajného dôvodu prekročenia kapacitných možností tried prvého ročníka. Stredisko dospelo k záveru, že konanie riaditeľky naplnilo definičné znaky priamej diskriminácie v oblasti vzdelávania z dôvodu zdravotného znevýhodnenia dieťaťa

11. Stredisko posudzovalo namiatanú **diskrimináciu pri obsadzovaní**

voľného štátnozamestnanckého miesta. Preskúmalo nerovnosť vo vzťahu k stupňu dosiahnutého vzdelania. Dospelo k dôvodnému záveru, že menej priaznivým zaobchádzaním vo výberovom konaní s osobami s lekárskeým vzdelaním služobný úrad mohol porušiť zákaz diskriminácie, avšak nie vo vzťahu k individuálnemu prípadu klienta.

12. Stredisko posudzovalo súlad **poskytovania príspevkov so zákazom diskriminácie vo vzťahu k skupinám zamestnancov, vykonávajúcim prácu na pracovných pozíciách, kde zamestnávateľ eviduje ich akútny nedostatok.** Dospelo k záveru, že poskytovanie vymedzených príspevkov zamestnávateľom nepredstavuje porušenie zákazu diskriminácie.

13. Stredisko v odbornom stanovisku konštatovalo, že zamestnávateľ by **poskytnutím benefitov v podobe bezplatného ubytovania v ubytovni** alebo obdobnom ubytovacím zariadení, prípadne v podobe účelovo viazaného finančného príspevku na ubytovanie výlučne **pre zamestnancov so statusom odídenca** nedodrжал zásadu rovnakého zaobchádzania. Porušil by tým zákaz diskriminácie voči zamestnancom, u ktorých tento status absentuje.

14. Stredisko v odbornom stanovisku dospelo k záveru, že postup Sociálnej poisťovne, pri ktorom nezhodnocuje vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia obdobie výkonu služby príslušníkov zborov, ktoré pre výšku výsluhového dôchodku hodnotiť nemožno, keďže nezaložilo nárok na výsluhový dôchodok alebo nemalo vplyv na jeho výšku, predstavuje **nepriamu diskrimináciu v oblasti sociálneho zabezpečenia z dôvodu iného postavenia.**

15. Klientka - riaditeľka základnej školy, namietala **výkon neohlásenej finančnej kontroly zo strany zriaďovateľa**. Výkon finančnej kontroly, ako aj jej dôvod bol zriaďovateľom zdôvodnený a pri vstupe do kontrolovaného objektu špecifikovaný. Toto konanie podľa Strediska nepredstavovalo porušenie zákazu diskriminácie.

16. Klient - predseda zástupcov za mestnancov, namietal **postup zamestnávateľa voči zamestnankyni, s ktorou sa údajne snažil neoprávnené skončiť pracovný pomer**. Zamestnávateľ ju upozornil na porušenie pracovnej disciplíny a preradil ju na výkon inej práce. Bez zodpovedania predbežnej otázky týkajúcej sa zákonnosti pracovnoprávných úkonov zamestnávateľa, Stredisko nemohlo skonštatovať dôvodný záver o jej diskriminácii.

17. Stredisko vydalo odborné stanovisko vo veci **diskriminácie hlavného kontrolóra mesta zo strany bývalého primátora v oblasti pracovnoprávných vzťahov**, z dôvodu jeho iného postavenia (plnenia si pracovných úloh), vo forme obťažovania. Klienta zároveň zastupuje v rámci mimosúdneho urovnania antidiskriminačného sporu.

18. Klient namietal diskrimináciu jeho detí **v oblasti poskytovania služieb z dôvodu, že za jednu cestu autobusom platia vyššiu sumu ako obyvatelia mesta a prilahlých obcí**. Stredisko v tomto prípade nedospelo k záveru o porušení zákazu

diskriminácie, nakoľko osoby s trvalým pobytom v meste a v prilahlých obciach nie sú v porovnateľnej situácii s deťmi klienta, ktoré majú trvalý pobyt v inej obci. Mesto a prilahlé obce patria do dopravnej obslužnosti mestskej hromadnej dopravy mesta. Zo svojho majetku a príjmov uhrádzajú príspevok dopravnému podniku na úhradu poskytnutých dopravných služieb. Zabezpečenie mestskej hromadnej dopravy patrí medzi samosprávne kompetencie, ktoré si mestá a obce plnia voči osobám s trvalým pobytom v nich. Obec, kde mali evidovaný trvalý pobyt deti klienta nepatrí do dopravnej obslužnosti mesta a z tohto dôvodu neuhrádza príspevok na poskytnuté dopravné služby.

19. Stredisko posúdilo, **či prax, ktorá homosexuálnym a bisexuálnym mužom znemožňuje darovať krv, porušuje zákaz diskriminácie**. Stredisko dospelo k negatívnemu záveru, nakoľko darovanie krvi nie je možné podradiť pod oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorá je chránená antidiskriminačným zákonom.

20. V nadväznosti na podnet klienta vydalo Stredisko odborné stanovisko **k prijímaniu zdravotne postihnutých detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, do „bežnej“ materskej školy**. Konštatovalo v ňom, že prijatie takéhoto dieťaťa riaditeľom materskej školy iba na diagnostický pobyt, teda na obdobie najviac 3 mesiacov, porušuje zákaz diskriminácie v oblasti vzdelávania.

Odborné vyjadrenia v zmysle článku 12 ods. 1 a 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky a § 1 ods. 2, písm. e) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov

Celkový počet vydaných odborných vyjadrení: 10

1. Stredisko na základe vykonanej právnej analýzy dospelo k záveru, že **právnou úpravu výnimiek nelegálneho zamestnávania nie je možné označiť za základné právo alebo slobodu**, ktoré zaručuje ústava alebo medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách a pristúpiť tak k preskúmvaniu porušenia ústavného princípu rovnosti.

2. Stredisko na základe vykonanej právnej analýzy konštatovalo, že **pri poskytovaní náhradného výživného** sa v posudzovanom prípade skupina **detí, ktorá má v rodnom liste zapísaných oboch rodičov nena-chádza v porovnateľnej situácii** so skupinou detí, ktoré majú v rodnom liste zapísaného len jedného rodiča. Rovnako tak poskytovanie náhradného výživného nie je možné označiť za základné právo alebo slobodu, ktoré zaručuje Ústava a pristúpiť tak k preskúmvaniu porušenia ústavného princípu rovnosti.

3. Stredisko posudzovalo **diskrimináciu v kontexte právnej úpravy predčasného starobného dôchodku**, a to konkrétne medzi dvoma druhmi dôchodkových dávok a ich poberateľmi. Dospelo k záveru, že namietaná právna úprava predčasného starobného dôchodku v porovnaní s právnou úpravou starobného dôchodku nie je v rozpore s ústavným princípom rovnosti, ani ústavnoprávnym zákazom diskriminácie.

4. Občianske združenie namieta-lo **diskrimináciu dlžníkov na zdra-**

voťnom poistení pri výkone ich základného práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia. Stredisko konštatovalo, že právna úprava zaručujúca dlžníkom len úhradu neodkladnej zdravotnej starostlivosti neporušuje ústavný normatív zákazu diskriminácie z dôvodu, že dlžníci na poistnom nie sú v porovnateľnej situácii s poistencami, ktorí si plnia svoju povinnosť platiť poistné na zdravotné poistenie.

5. Na Stredisko sa so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska obrátili zdravotné poisťovne, a to v nadväznosti na otázku, **či sa schválením zvýšenia základného imania v spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. vláda Slovenskej republiky dopustila diskriminačného konania voči poistencom súkromných zdravotných poisťovní**. Stredisko v tejto veci konštatovalo porušenie ústavného princípu zákazu diskriminácie zakotveného v čl. 12 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej ako „Ústava“) v spojení so základným právom občanov na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia podľa čl. 40 Ústavy. Dôvodom je skutočnosť, že z dodatočných verejných zdrojov na výkon zdravotného poistenia môže byť uhradená zdravotná starostlivosť iba poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne, v dôsledku čoho sú poistenci súkromných zdravotných poisťovní znevýhodnení.

6. Stredisko posúdilo klientom namietanú údajnú **diskrimináciu obyvateľov mesta s trvalým pobytom v apartmáne v porovnaní s obyvateľmi s trvalým pobytom v byte, v súvislosti s nárokom na vydanie rezidentskej parkovacej karty.** V tejto súvislosti vykonalo ústavnoprávny test diskriminácie, na základe ktorého dospelo k záveru, že obyvatelia mesta, ktorí majú trvalý pobyt v byte sa nenachádzajú v porovnateľnej situácii s obyvateľmi majúcimi trvalý pobyt v apartmáne z hľadiska nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty, a to z dôvodu právneho vymedzenia a z neho vyplývajúceho rozdielného využívania a charakteru bytu a apartmánu. Legitímny cieľ prijatia podmienky vydania rezidentskej parkovacej karty uvedenej vo všeobecne záväznom nariadení vzťahujúcej sa na trvalý pobyt v byte Stredisko považovalo za preukázaný v zmysle odôvodnenia mesta. Posudzované ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia nepredstavuje porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy v spojení s jej článkom 20 ods. 1.

7. Klient v podnete namietal **diskrimináciu spočívajúcu v rozdielnej sadzbe dane za psa chovaného v byte a za psa chovaného v dome v konkrétnej obci.** Podľa názoru Strediska v prípade vyššej sadzby dane za psa chovaného v obecnom bytovom dome ako dane za psa chovaného v dome možno identifikovať legitímny cieľ zo strany obce. Stredisko zároveň neidentifikovalo komparátora resp. porovnateľnú situáciu v predmetnom prípade. Na základe vykonaného ústavnoprávneho testu diskriminácie dospelo k záveru, že dotknuté ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia o miestnych daniach, ktoré upravuje vyššiu sadzbu dane za psa chovaného v obecnom

bytovom dome v porovnaní so sadzbou dane za psa chovaného v dome nepredstavuje porušenie článku 12 ods. 2 Ústavy.

8. Klientka namietala **diskriminačný charakter právnej úpravy tehotenského, materského a rodičovského príspevku** vo vzťahu k tehotným študentkám vysokoškolského štúdia a tehotným absolventkám, ktoré po skončení vysokoškolského štúdia začnú pracovať, ale nestihnú splniť podmienku nemocenského poistenia po dobu 270 dní. Stredisko dospelo k záveru, že tehotné študentky, ktoré neprispievajú do systému nemocenského poistenia, nie sú v porovnateľnom postavení so zamestnankyňami, ktoré do systému nemocenského poistenia prispievajú. Stredisko nedospelo k dôvodnému záveru o diskriminačnej právnej úprave.

9. Stredisko posudzovalo **súladn § 11 a § 12 písm. d) zákona o slobode náboženskej viery s ústavnoprávnym zákazom diskriminácie.** Návrh na registráciu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti možno podať v tom prípade, ak možno preukázať, že sa k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti hlási najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a sú jej občanmi. Za legitímny cieľ zákonodarcu o. i. označil ochranu verejného poriadku. Stredisko skonštatovalo, že ho možno dosiahnuť menej invazívnym spôsobom, ako stanovením neprimerane vysokého cenzu. A teda prostriedky, ktoré zákonodarcu použil na dosiahnutie takéhoto cieľa nemožno označiť ako nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Určitej skupine, ktorej členovia sa hlásia k minoritnému náboženskému vyznaniu je týmto spôsobená

ujma z hľadiska nemožnosti získať štátom uznanú právnu formu a výhody s ňou spojené v zmysle vyššie uvedeného zákona.

10. Stredisko posudzovalo otázku súladu čl. III bodu 6 zákona **o financovaní voľného času dieťaťa** s článkom 12 ods. 1 a 2 Ústavy v spojení s jej článkom 24 a článkom 29, ako aj súlad s článkom 14 v spojení s článkami 9 a 11 Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Analyzované ustanovenie znižuje prídavok a príplatok k prídavku na dieťa na polovicu v prípadoch, ak Úrad práce sociálnych vecí a rodiny rozhodne o určení osobitného príjemcu prídavku a príplatku k prídavku; ak z písomného oznámenia riaditeľa školy vyplynie, že oprávnená osoba nedbá buď o riadne plnenie povinnej školskej

dochádzky nezaopatreného dieťaťa alebo o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania nezaopatreného dieťaťa. Dôvodová správa k zákonu o financovaní voľného času dieťaťa neobsahovala odôvodnenie zníženia sumy prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa o polovicu počas určenia osobitného príjemcu. Z vyjadrení ministra financií sa možno domnievať, že cieľom ustanovenia bolo zabezpečiť riadne plnenie povinnej školskej dochádzky. Legitímny cieľ, ktorý stanovil zákonodarca bolo možné dosiahnuť menej invazívnym spôsobom Prostriedky, ktoré zákonodarca použil na dosiahnutie stanoveného cieľa nemožno označiť ako nevyhnutné alebo primerané v demokratickej spoločnosti. Prijatím ustanovenia sa zákonodarca dopustil nepriamej diskriminácie rómskych detí.

Nezávislé zisťovania podľa § 1 ods. 2, písm. g) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov:

Celkový počet nezávislých zisťovaní: 4

1. Na základe medializovaných informácií Stredisko vykonalo nezávislé zisťovanie vo veci hromadného prepúšťania zamestnancov. Manažment zamestnávateľa deklaroval prioritné prepúšťanie zamestnancov a zamestnankýň v pred dôchodkovom a dôchodkovom veku a samoživiteliek. Viac ako odbornosť pri výbere zamestnancov a zamestnankýň, s ktorými bol ukončený pracovný pomer mali zaväzť osobné sympatie, politická príslušnosť či známosti. Stredisko nezistilo, že by výber konkrétnych zamestnancov a zamestnankýň, s ktorými bol ukončený štátnozamestnanecký pomer bolo možné spojiť s niektorým zo zákonom chránených dôvodov diskriminácie. V rámci nezávislého zisťovania nebola zistená príčinná súvislosť medzi výberom konkrétnych zamestnancov a zamestnankýň s ktorými bol ukončený štátnozamestnanecký pomer a namietaným diskriminačným dôvodom pohlavia, politického alebo iného zmýšľania.

2. Na základe medializovaných informácií vykonalo Stredisko nezávislé zisťovanie vo veci obmedzovania vstupu do rekreačnej lokality, spočívajúcej v podmienke držby klubovej karty. Systém klubových kariet bol zavedený začiatkom júla 2022 údajne z dôvodu pandemickej situácie, správania sa, či vzhľadu niektorých návštevníkov a návštevníčok, pričom išlo najmä o príslušníkov a príslušníčky rómskeho etnika. Mestská časť vydávala klubové karty bezplatne. Získať ich mohol každý, kto vo svojom meste preukázateľne uhradil

poplatok za odpad. Stredisko konštatovalo, že zavedením klubových kariet sa primárne obmedzil vstup príslušníkov rómskeho etnika do rekreačnej lokality. Na základe všetkých dostupných informácií dospelo k záveru, že v danej veci možno indikovať všetky definičné znaky diskriminačného konania (oblasť poskytovania služieb, dôvod príslušnosti k etnickej skupine, forma nepriamej diskriminácie).

3. V reakcii na medializovaný prípad zdravotne znevýhodnenej osoby, ktorá bola nútená cestovať vlakom v kupé premenenom na minibar, vykonalo Stredisko nezávislé zisťovanie. Preprava imobilných cestujúcich prebieha štandardne v oddiele pre prepravu cestujúcich na invalidných vozíkoch, ktorý je označený príslušným piktogramom v zmysle medzinárodných noriem a prispôsobený na ich prepravu. V prípade dotknutej osoby išlo o ojedinelý prípad. Dopravná spoločnosť eviduje klesajúci počet sťažností v súvislosti s prepravou imobilných cestujúcich. V rámci monitorovania dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania bude Stredisko pravidelne dopytovať dopravcu ohľadom počtu sťažností na prepravu osôb so zdravotným znevýhodnením, spôsobu ich riešenia a prijímania preventívnych opatrení.

4. Stredisko vykonalo nezávislé zisťovanie v reakcii na medializované informácie o obsahu školského poriadku gymnázia, ktorý údajne v bode 5.4 zakazoval žiakom nosiť

oblečenie propagujúce o. i. skupinu LGBT. Jeho cieľom bolo posúdenie súladu predmetného školského poriadku s antidiskriminačnou legislatívou. Pre úplnosť si vyžiadalo školský poriadok základnej školy. Stredisko vec preskúmalo a zistilo, že sporné ustanovenie školského po-

riadku gymnázia bolo zmenené. Po preštudovaní porovnávajúcich znení školských poriadkov Stredisko skonštatovalo, že v platnom a účinnom znení ním škola neporušuje povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti vzdelávania.

Podané antidiskriminačné žaloby so stručným opisom skutkového stavu:

Celkový počet podaných antidiskriminačných žalôb: 1

1. Žalovaný zabránil žalobcovi internou všeobecne záväznou normou vo výkone pracovnej činnosti z dôvodu jeho veku. Dopustil sa tým priamej diskriminácie. K podaniu žaloby došlo v októbri 2022.

Aktuálne súdne konania:

Celkový počet podaných antidiskriminačných žalôb: 1

1. V právnej veci žalobkyne, priamo diskriminovanej zamestnávateľom z dôvodu jej iného postavenia, spochýňujúceho v názorových nezhodách s „kolegyňou“, súd v roku 2022 dvakrát odročil pojednávanie. Raz z dôvodu na strane žalovaného a raz z dôvodu na strane súdu. Na konci kalendárneho roka žalobkyňa požiadala Stredisko o úkony smerujúce k mimosúdnejmu urovnaniu sporu.

2. V právnej veci žalobkyň, priamo diskriminovanej z dôvodu iného postavenia, miesta ich trvalého pobytu, v oblasti poskytovania služieb, nebolo od začatia súdneho konania, t. j. od 14.07.2021 vytyčené pojednávanie. Stredisko sa v mene žalobkyň pravidelne dopytuje súdu na jeho procesnú aktivitu v danej veci.

3. V právnej veci maloletej žalobkyne, priamo diskriminovanej z dôvodu jej zdravotného postihnutia, v oblasti prístupu k vzdelávaniu, podalo Stredisko 11.05.2022 v mene ža-

lobkyne po čiastočnom úspechu vo veci samej vo zvyšnej časti dovolanie. O dovolaní rozhoduje dovolací súd.

4. Žalovaný zabránil žalobcovi internou všeobecne záväznou normou vo výkone pracovnej činnosti z dôvodu jeho veku. Dopustil sa tým priamej diskriminácie. Stredisko podalo žalobu v mene klienta 19.10.2022.

5. Uznesením z 28.02.2022 pribral súd Stredisko do konania v procesnom postavení osobitného subjektu podľa § 95 Civilného sporového poriadku, a to v rámci rozhodovania o antidiskriminačnej žalobe žalobcu, ktorý namieta priamu diskrimináciu z dôvodu jeho iného postavenia zo strany zamestnávateľa. Iné postavenie žalobcu má spočívať v jeho poukazovaní na rôzne pochybenia zamestnávateľa. V roku 2022 sa uskutočnili 3 pojednávania za aktívnej účasti Strediska v uvedenom procesnom postavení.

Výber z ďalších relevantných podnetov:

23

1. Klientka sa na Stredisko obrátila so žiadosťou o posúdenie možného nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) pri pridelení bytu pre dôchodcov. Klientke spolu s jej manželom mesto nepridelilo byt z dôvodu jej zdravotného stavu, resp. z dôvodu že je dlhodobo liečená ambulantne ako psychiatrický pacient, a to aj napriek tomu, že podľa vyjadrenia jej ambulantnej psychiatricky je jej stav dlhodobo stabilizovaný a z psychiatrického hľadiska nevidí žiadnu príčinu alebo prekážku, pre ktorú by jej nemohol byť pridelený byt pre dôchodcov. Protistrana uviedla, že podľa § 10 ods. 3 Všeobecne záväzného nariadenia, „ak je pre posúdenie vhodnosti pridelenia príslušného druhu sociálneho bytu potrebné aj posúdenie zdravotného stavu uchádzača, vyžiada sa písomné vyjadrenie posudkového lekára“. Na základe vyjadrenia posudkového lekára bola klientka vyhodnotená ako osoba, ktorá nie je schopná plniť si povinnosti nájomcu, a teda nebolo odporúčané pridelenie bytu. Stredisko v predmetnej veci usúdilo, že samotné ustanovenie § 10 ods. 3 VZN je v rozpore so zákonným obsahom povinnosti dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon). Na základe uvedeného doručilo príslušnej prokuratúre podnet na pre-

skúmanie zákonnosti Všeobecne záväzného nariadenia mesta. Krajská prokuratúra podala na podnet Strediska protest prokurátora, ktorým navrhla vyššie uvedené ustanovenie zrušiť. Situáciu bude Stredisko aj naďalej monitorovať a priebežne vyhodnocovať.

2. So žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci sa na Stredisko obrátil klient namietajúci diskrimináciu v oblasti predzmluvných pracovnoprávných vzťahov z dôvodu jeho príslušnosti k rómskej etnickej skupine. V rámci pracovného pohovoru sa mal zamestnávateľ dopytovať na jeho etnickú príslušnosť. Stredisko napokon podnet uzavrelo bez skonštatovania dôvodného záveru o diskriminácii z dôvodu vysokej miery dôkaznej núdze.

3. Na Stredisko sa obrátila klientka so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci vo veci údajnej diskriminácie jej zdravotne znevýhodnených detí v oblasti predprimárneho vzdelávania. K 31.12.2022 bola vec v štádiu vybavovania, keďže podnet klientka doručila v závere kalendárneho roka.

4. Klient namietal zákaz prístupu k časopisom s erotickým alebo pornografickým obsahom v ústave na výkon trestu odňatia slobody v kontexte do práva na súkromný život a práva na slobodu prejavu. Stredisko nedospelo k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný život a/alebo do práva na informácie.

5. Občianske združenie doručilo Stredisku podnet vo veci údajnej diskriminácie drogovo závislých osôb

v prístupe k liečbe chronickej hepatitídy C priamo pôsobiacimi antivirotikami. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky si osvojilo závery Strediska o rozpore indikačného obmedzenia s ústavným zákazom diskriminácie. Počas rokovaní sa zaviazalo k začatiu konania o zmene indikačného obmedzenia.

6. Na základe argumentácie Strediska Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

pripustilo, že rozhodnutie o prijatí zdravotne postihnutého dieťaťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, iba na diagnostický pobyt, je v rozpore s antidiskriminačnou legislatívou. Požiadalo Stredisko o doručenie návrhu na zmenu príslušnej legislatívy, ktorá by zabezpečila súlad rozhodovania riaditeľov o prijatí týchto detí do materskej školy v súlade s antidiskriminačným normatívom.

Podnety utečencov z Ukrajiny:

Celkový počet evidovaných podnetov: 17

Stredisko poskytlo klientkam a klientom prevažne usmernenia v otázkach súvisiacich s cezhraničnými prechodmi, podmienkami statusu dočasného útočiska, pracovnoprávnymi podmienkami, nenávisťnými prejavmi, ako aj nepravými infor-

máciami súvisiacimi so zorientovaním sa na trhu práce a pod. V tejto súvislosti Stredisko prostredníctvom webu zverejnilo osobitný elektronický kontakt za účelom informovania o poskytovaní bezplatnej právnej pomoci v rámci zákonného mandátu.

INFORMÁCIE O POSKYTOVANÍ PRÁVNEJ POMOCI OSOBÁM, KTORÉ PRICHÁDZAJÚ Z UKRAJINY

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva je národnou inštitúciou pre ľudské práva a je národným antidiskriminačným orgánom. Stredisko okrem iného poskytuje právnu pomoc obetiam diskriminácie v zmysle Antidiskriminačného zákona.

Pre osoby, ktoré prichádzajú z Ukrajiny na Slovensko, Stredisko vytvorilo emailovú adresu pramapomoc@stredisko.org.sk, cez ktorú nás môžete kontaktovať. My vám následne poskytneme právnu pomoc. Stredisko môže ďalej poskytnúť aj všeobecné usmernenie ohľadom dočasného útočiska a azylu.

ČO JE DISKRIMINÁCIA?

Diskriminácia je také konanie, ktorým sa s osobou zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať menej priaznivo ako s inou osobou v porovnateľnej situácii.

PRI DISKRIMINÁCII SA POSUDZUJÚ:

FORMY DISKRIMINÁCIE

Правова допомога людям з України
група міжнародних адвокатів у Словаччині
+421944716910
+421904464369

Говоримо українською та словацькою мовами

II. Strategické témy

Segregácia vo vzdelávaní

Stredisko v danej oblasti spolupracovalo s viacerými subjektmi. V spolupráci s Poradňou pre občianske a ľudské práva a Štátnou školskou inšpekciou na interné účely načrtlo niekoľko segregačných miest, v rámci ktorých plánuje situáciu monitorovať, pravidelne vyhodnocovať a navrhovať konkrétne riešenia smerujúce k odstraňovaniu segregačných praktík a k ich predchádzaniu.

Stredisko vykonávalo nezávislé monitoringsy v školách, ktoré identifikovalo na mape segregácie ako miesta, kde dochádza k protiprávnemu stavu. Konkrétne išlo o nasledujúce monitorovania, konzultačné a odporúčacie aktivity:

25

1. Základná škola s materskou školou Jakubany. Na základe upozornenia od Štátnej školskej inšpekcie, Školského inšpekčného centra Prešov na možné nedostatky vo výchove a vzdelávaní vykonalo Stredisko na základnej škole 22.06.2022 a 26.10.2022 nezávislý monitoring. Stotožnilo sa so zisteniami inšpekcie a potvrdilo existenciu tried, v ktorých sú prítomné zásadné rozdiely v zaradovaní žiakov z marginalizovaných rómskych komunít. Výraznejšie rozdiely v zaradovaní detí z marginalizovaných rómskych komunít vykazovali len triedy v niektorých ročníkoch. Stredisko adresovalo škole odporúčania k vytvoreniu inkluzívneho školského prostredia. Počas druhého monitoringu kontrolovalo stav ich plnenia s negatívnym výsledkom. Napriek tomu pozitívne hodnotilo deklarovanú snahu školy tento stav postupne odstrániť, nakoľko v jednom ročníku došlo k náprave. Škola pracuje na odstránení segregácie aj vo zvyšných ročníkoch s výhľadom odstránenia segregácie do začiatku školského roka 2023/2024. Stredisko bude vec naďalej monitorovať a poskytovať škole súčinnosť pri odstraňovaní segregačných praktík a nastavovaní systematických preventívnych opatrení.

2. Základná škola Sačurov. Na základe upozornenia od Štátnej školskej inšpekcie, Školského inšpekčného centra Prešov na možné nedostatky vo výchove a vzdelávaní vykonalo Stredisko 16.11.2022 na základnej škole nezávislý monitoring. Potvrdilo sa mu, že na škole existujú špeciálne triedy, v ktorých sú vzdelávaní výlučne žiaci z marginalizovanej rómskej komunity z miestnej osady. V zmysle základnou školou navrhovaných opatrení v správe z roku 2020 škola v školskom roku 2022/2023 zriadila v súlade § 29 ods. 11 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov bežné špecializované triedy, ktoré majú slúžiť ako tzv. „vyrovňavacie triedy“ pri prechode zo špeciálnej do bežnej triedy, na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania. Ich nevytvorenie v školskom roku 2021/2022 vyčítala základnej škole inšpekcia. Stredisko bude monitorovať zaradovanie žiakov do špeciálnych tried na základnej škole.

3. Základná škola Ostrovany. Dňa 03.11.2022 uskutočnilo Stredisko v priestoroch školy opakovaný monitoring, za účelom zistenia aktuálneho stavu. Na základe posledného usku-

točneného monitoringu Stredisko zistilo, že na škole sú aj v školskom roku 2022/2023 vzdelávané výlučne rómske deti. Škola prezentovala uskutočnené kroky smerom k skvalitneniu poskytovaného vzdelávania, pričom dúfa, že tieto kroky budú viesť k vyššiemu záujmu o vzdelávanie v rámci školy zo strany nerómskeho obyvateľstva obce. Zároveň sa zapojila do výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre oblasť odstránenia

dvojzmennej prevádzky základných škôl, prostredníctvom ktorej plánuje dostavbu ďalších tried a školskej jedálne. Stredisko tento zámer školy hodnotí pozitívne, nakoľko dostavba ďalších tried a najmä výstavba školskej jedálne môže zvýšiť záujem o vzdelávanie v rámci školy aj zo strany nerómskeho obyvateľstva. Situáciu bude naďalej situáciu monitorovať a poskytovať škole konzultačnú súčinnosť pri zavádzaní inkluzívnych mechanizmov do praxe.

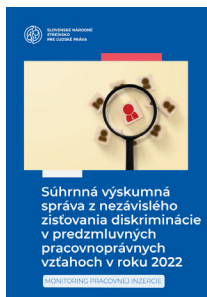

Segregácia vo vzdelávaní

Stredisko zverejnilo analytickú správu o aktuálnych poznatkoch v oblasti segregácie vo vzdelávaní.

 [Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

26

Diskriminácia a rovné zaobchádzanie v pracovnoprávných vzťahoch

Stredisko zverejnilo výsledky nezávislého zisťovania diskriminácie v pracovnej inzercii pod názvom **Súhrnná výskumná správa z nezávislého zisťovania diskriminácie v predzmluvných pracovnoprávných vzťahoch v roku 2022**. Celkovo analyzovalo 4 208 pracovných inzerátov, z čoho 75 % vykazovalo chybu v kontexte podmienok anti-diskriminačnej legislatívy. V roku 2023 bude Stredisko komunikovať s prevádzkovateľmi portálov pracovnej inzercie za účelom odstraňovania chybných inzerátov a nastavenie

technických parametrov tak, aby nebolo možné zverejniť inzerát, ktorý bude vykazovať definičné znaky diskriminácie.

 [Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

EXTERNÁ ČINNOSŤ A MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

I. Závazky vyplývajúce z akčných plánov, koncepcií a medzinárodnej spolupráce

Analýza stavu uplatňovania ľudských práv v kontexte nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu alebo trestných činov spáchaných z osobitného motívu podľa §140 písm. e) Trestného zákona

Správu z monitoringu nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu za rok 2022

vypracovalo Stredisko na základe úlohy vyplývajúcej z *Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024*. Správa nadväzuje na Správu z monitoringu nenávistných prejavov a trestných činov

extrémizmu za rok 2021 a mapuje vývoj v oblasti dodržiavania ľudských práv v kontexte nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu zahŕňajúcich trestné činy spáchané z osobitného motívu podľa §140 písm. e) Trestného zákona, s osobitným dôrazom na vývoj vnútroštátnej a medzinárodnej judikatúry, praxe orgánov činných v trestnom konaní a vnímania tejto problematiky v médiách a v spoločnosti a to aj so zameraním na slobodu prejavu, slobodu združovania sa a slobodu pokojného zhromažďovania. V kontexte kľúčových udalostí roku 2022 obsahuje správa aj reakcie na teroristický čin spáchaný na Zámockej ulici v Bratislave v oblasti politik a stratégií.

27

[Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

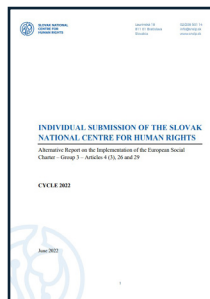
Možnosti riešenia diskriminácie a porušení ľudských práv v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti

Na základe úlohy z *Akčného plánu Prioritnej oblasti Zdravie k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030* vypracovalo Stredisko publikáciu „**Možnosti riešenia diskriminácie a porušení ľudských práv v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (Manuál)**“, v ktorej sa zameriava na východiskovú situáciu v oblasti zdravia so zameraním na Rómov, katalóg základných práv osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a mandát inštitúcií

a organizácií zriadených štátom, ktoré majú mandát poskytovať pomoc jednotlivcom v prípade porušenia ich práv pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Cieľom publikácie bolo zároveň identifikovať medzery v inštitucionálnom systéme ochrany ľudských práv vo vzťahu k právu na zdravie. Manuál bude slúžiť ako podklad pre vytvorenie informačného materiálu, ktorý bude v roku 2023 distribuovaný v komunitách.

[Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

Správa o implementácii záväzkov vyplývajúcich Slovenskej republiky z Európskej sociálnej charty (revidovanej)

Správu o implementácii záväzkov Slovenskej republiky, ktoré jej vyplývajú z Európskej sociálnej charty (revidovanej), vypracovalo Stredisko pre potreby Európskeho výboru pre sociálne práva – monitorovacieho mechanizmu Rady Európy, ktorý vyhodnocuje súlad resp. nesúlad zmluvných štátov s Chartou s jej jednotlivými ustanoveniami.

Správa poskytuje doplňujúce informácie k vybraným článkom Európskej sociálnej charty (revidovanej) v Slovenskej republike, a to konkrétne informácie k článku 4 (3) – právo na primeranú odmenu, článku 26 – právo na dôstojnosť pri práci a článku 29 – právo na informovanosť a konzultácie v prípade hromadného prepúšťania.

 [Publikácia je dostupná v anglickom jazyku na webovom sídle Strediska](#)

Správa o právnom štáte v Slovenskej republike

Správa o právnom štáte v Slovenskej republike za rok 2022

bola vypracovaná v rámci mechanizmu Európskej komisie pre sledovanie stavu právneho štátu v jednotlivých členských krajinách Európskej únie pod záštitou Európskej siete vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva (ENNHRI). Bola vypracovaná ako súčasť správy ENNHRI. Venuje sa viacerým oblastiam, a to najmä stavu občianskej spoločnosti, pluralite a slobode médií, zmenám v justičnom systéme, inštitucionálnym otázkam súvisiacim so systémom brzd a protiváh,

protikorupčného rámcu, ale aj otázkam týkajúcich sa postavenia a mandátu Strediska v tejto oblasti, či vplyvu opatrení prijatých v súvislosti s pandémiou COVID-19 na jednotlivé oblasti právneho štátu. Správa obsahuje aj odporúčania Strediska v jednotlivých oblastiach, ktoré tvorili základ pre odporúčania dané Európskou komisiou vo svojej správe o právnom štáte za rok 2022.

Dňa 16. februára 2022 sa Stredisko zúčastnilo technického online stretnutia zo zástupcami Riaditeľstva Európskej komisie pre spravodlivosť a spotrebiteľa (DG-JUST), ktorého predmetom bolo poskytnutie bližších informácií o vývoji v oblasti právneho štátu na Slovensku za rok 2021 na účely správy o právnom štáte 2022.

 [Publikácia je dostupná v anglickom jazyku na webovom sídle Strediska](#)

II. Dopady pandémie ochorenia COVID-19 na ľudské práva

Monitorovanie implementácie komponentu 6 „Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch“ Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky z pohľadu prístupu založeného na ľudských právach a konceptu udržateľnej obnovy

29

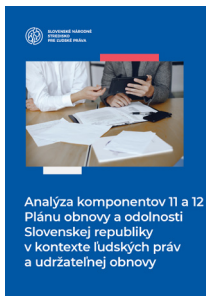
V priebehu roka 2022 Stredisko na základe harmonogramu reforiem a investícií komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky priebežne sledovalo plnenia čiastkových aktivít plánovaných na rok 2022 s cieľom vyhodnocovania súladu navrhovaných opatrení s ľudskými právami a konceptom tzv. udržateľnej obnovy a identifikovania príležitostí na adresovanie odporúčaní relevantným subjektom.

Prvotné komplexné monitorovanie uskutočnilo vo februári 2022 a na základe interného výstupu sa následne pravidelný monitoring legislatívneho procesu vykonávaný Strediskom na týždennej báze doplnil aj o monitorovanie predpisov, ktoré mali byť prijímané alebo novelizované za účelom naplňovania cieľov komponentu 6 v roku 2022 (napr. zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých predpisov, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní či zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi).

Kľúčové aktivity vyvinulo Stredisko vo vzťahu k reforme č. 5 (desegregácia)

a reforme č. 2 (koncept špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí a žiakov a nárokovateľné podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní), ktoré boli predmetom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predloženého do medzirezortného pripomienkového konania v septembri 2022 (LP/2022/504). Stredisko preložilo k navrhovanej definícii segregácia, konceptu podporných opatrení a iným návrhom novely dokopy 9 pripomienok, o obsahu ktorých rokovalo so zástupcami predkladateľa na rozporovom konaní (19.12.2022, online).

Problematike inkluzívneho vzdelávania, ktoré je predmetom komponentu 6, sa Stredisko venovalo aj v príspevku na svojom blogu s názvom „Deklaruje Slovenská republika záujem dosiahnuť skutočne inkluzívny vzdelávací systém?“ v apríli 2022, v ktorom hodnotí aj Stratégiu inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní (2021) a Metodický materiál pre zriaďovateľov, riaditeľov a riaditeľky škôl „Spolu v jednej lavici“ (2022).

Analýza komponentu 11 „Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť“ Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky z pohľadu prístupu založeného na ľudských právach a konceptu udržateľnej obnovy

V roku 2022 vypracovalo Stredisko **Analýzu komponentov 11 a 12 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky v kontexte ľudských práv a udržateľnej obnovy**.

Táto analýza sa zamerala na dva samostatné komponenty Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, ktoré sa týkajú práva na

zdravie, verejného zdravia a zdravotnej starostlivosti, a to komponent 11 – Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť a komponent 12 – Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie. Predkladaná analýza využíva prístup založený na ľudských právach ako metódu analýzy verejných politík a legislatívy za účelom posúdenia ich potenciálneho dopadu na dodržiavanie ľudských práv, pričom jeho základné princípy sú aplikované na jednotlivé reformy a investície komponentov 11 a 12 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Analýza predstavuje podklad na monitorovanie súladu implementácie Plánu obnovy SR v kontexte jej dopadov na ľudské práva a rovné zaobchádzanie.

[Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

III. Strategické témy

Monitorovanie implementácie reformy č. 5 „Podpora desegregácie škôl“ komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Počas roka 2022 Stredisko sa v rámci sledovania plnenia čiastkových aktivít reformy č. 5 komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky plánovaných na rok 2022 a pripravovaných na rok 2023 zameralo na plnenie opatrenia „vytvorenie desegregačných metodických materiálov pre zriaďovateľov a riaditeľov a riaditeľky škôl“ plánované na prvý štvrťrok 2022 (vydaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a vzdelávania SR pod názvom „Spolu v jednej lavici“) a zavedenie definície segregácie do legislatívy plánované do tretieho štvrťroka 2023. Cieľom monitorovania bolo vyhodnocovať súlad navrhovaných opatrení s ľudskými právami a konceptom tzv. udržateľnej obnovy a adresovanie odporúčaní relevantným subjektom.

V rámci monitorovania implementácie aktivity „zavedenie definície segregácie do legislatívy“ sa Stredisko zúčastnilo okrúhleho stola k problematike segregácie Rómov vo vzdelávaní a tvorbe právnej definície segregácie organizovaný organizáciou EduRoma (26.1.2022) a vypracovalo písomné pripomienky k predstavenému návrhu definície segregácie, ktorý vypracovala EduRoma.

Stredisko sa tiež zapojilo do pripomienkového konania k novele zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom pripomienkovalo okrem iného návrh znenia definície segregácie pripravený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a vzdelávania SR.

IV. Zahraničné dotazníky

Tabuľka č. 1: Stanoviská poskytnuté na žiadosť medzinárodných subjektov pôsobiacich v oblasti ľudských práv a nediskriminácie

Adresát	Téma/stručný popis	Počet strán
Valdani Vicari & Associati – pre štúdiu Európskej komisie	podklady k analýze k legislatívnemu návrhu záväzných štandardov pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie	47
Equinet	prieskum na účely Strategického plánu na roky 2023-2026	13
Európsky výbor pre výhradu vo svedomí	právo na výhradu vo svedomí profesionálnych členov ozbrojených síl/ dobrovoľníkov a právo na azyl z dôvodu prenasledovania pre uplatnenie si výhrady vo svedomí	1
UPR-Info	fázy implementácie odporúčaní z Univerzálneho periodického hodnotenia, prekážky a príklady dobrej praxe	2
Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) – Sekcia práv žien a rodovej rovnosti	dopady pandémie covid-19 na realizáciu práva na vzdelanie pre všetky dievčatá bez diskriminácie	13
Špeciálny spravodajca OSN pre právo na slobodu pokojného zhromažďovania a slobodu združovania	prístup k zdrojom	9
ENNHRI	regulácia prístupu k interrupciám na Slovensku a vnútroštátne a medzinárodné rozhodnutia a odporúčania na účely intervencie ENNHRI v postavení tretej strany pred Európskym súdom pre ľudské práva	4
Európska komisia	otázky na účely prípravy Správy o právnom štáte za rok 2022	12
Milieu Consulting - pre štúdiu Európskej komisie	konzultácia na účely štúdie k príprave iniciatívy EÚ na právnu ochranu pred diskrimináciou dôvodu rasy alebo etnického pôvodu	21
Valdani Vicari & Associati - pre štúdiu Európskej komisie	podklady k analýze k legislatívnemu návrhu záväzných štandardov pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie	15
OHCHR	územné samosprávy a ľudské práva (programy, politiky, aktivity)	7
Špeciálna spravodajkyňa OSN pre oblasť kultúrnych práv	kultúrne práva a udržateľný rozvoj	3,5
Equinet	konzultácia v rámci siete Equinet na účely Správy Európskej komisie o uplatňovaní Charty základných práv EÚ za rok 2022 - občianska spoločnosť a jej úloha pri ochrane a presadzovaní základných práv	4
ENNHRI	konzultácia na účely Správy Európskej komisie o uplatňovaní Charty základných práv EÚ za rok 2022 – občianska spoločnosť a jej úloha pri ochrane a presadzovaní základných práv	7
Renáta Kálmán - University of Szeged (Maďarsko)	rozhodovacie právomoci orgánov pre rovnaké zaobchádzanie, ratifikácia protokolu č. 12 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd	0,5
Výskumná služba Európskeho parlamentu	regionálne zastúpenie orgánov pre rovnaké zaobchádzanie, spolupráca s rôznymi subjektmi	2,5

Equinet	prostriedky nápravy v prípadoch diskriminácie: sankcie a odškodnenie	6
Výbor OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie	podanie Strediska na účely prípravy Všeobecného odporúčania k čl. 5 písm. e) bo iv) Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie	10
Špeciálny spravodajca OSN pre právo na primerané bývanie	právo na primerané bývanie a klimatická zmena	10,5
Equinet	verejné žaloby v činnosti orgánov pre rovnaké zaobchádzanie	3
GANHRI	konzultácia k akreditačnému procesu vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva	1
Rada Európy	vyhodnotenie čiastkového programu Rady Európy pre nezávislosť a efektívnosť	1
Európska komisia proti rasizmu a intolerancii	priebežné hodnotenie odporúčaní zo 6. monitorovacieho cyklu (akčný plán pre práva LGBTI osôb, povinné predškolské vzdelávanie)	8,5
ENNHRI	podklady k úprave metodiky spoločnej správy o právnom štáte	2
Európska komisia	monitor plurality médií a priestor vyhradený pre menšiny	2,5
Špeciálna spravodajkyňa OSN pre problematiku obhajcov ľudských práv	pozitívne zmeny dosiahnuté činnosťou obhajcov ľudských práv	8,5
University of Cologne (Nemecko)	využívanie neformálnej mediácie orgánmi pre rovnaké zaobchádzanie	3
Equinet	uznávanie rodičovstva a rodičovstvo párov rovnakého pohlavia	3

V. Legislatívny proces

V roku 2022 Stredisko pravidelne na týždennej báze monitorovalo vnútroštátne legislatívne procesy a formou pripomienok sa zapojilo v rámci medzirezortného pripomienkového konania do nasledovných legislatívnych procesov:

MPK	Číslo LP	Téma/stručný popis	Počet	Termín MPK	Vyhodnotenie
Návrh riadneho predbežného stanoviska k návrhu Smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu	LP/2022/217	Podpora stanoviska MS SR, súhlas so stanoviskom k článku 24 smernice nerozširovať mandát Strediska na poradenstvo a právne zastupovanie obetí domáceho násillia	1	12/05-25/05/2022	prebieha
Zákon, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony	LP/2022/336	Príprava ratifikácie Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu – zriadenie národného preventívneho mechanizmu	2	20/06-11/07/2022	pripomienky akceptované
Zákon, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	LP/2022/502	Definícia segregácie, návrh úvodných ročníkov, zákaz diskriminácie a povinnosť odstraňovať fyzické bariéry ako podporné opatrenia	9	24/08-19/09/2022	prebieha; rozporové konanie k pripomienkam Strediska sa konalo 19/12/2022 online
Návrh Základného mechanizmu na zabezpečenie dodržiavania Horizontálnych princípov v Programovom období 2021 – 2027 Účinné uplatňovanie a vykonávanie Charty základných práv Európskej únie a Vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UN-CRPD) v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48 / ES	LP/2022/504	okruh subjektov na monitorovanie ľudských práv v rámci dodržiavania horizontálnych princípov – doplniť SNSLP ako ďalší subjekt, nezávislý orgán, na ktorý sa občania môžu obrátiť so svojimi podnetmi a sťažnosťami týkajúcimi sa prípadných porušení Charty EÚ a Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím	2	09/09-23/09/2022	akceptovaná
Návrh na zriadenie Rady vlády Slovenskej republiky pre inklúziu marginalizovaných rómskych komunít	LP/2022/719	Rozšírenie členstva o zástupcu Strediska a zástupcov a zástupkyne Rómov a zástupcov a zástupkyne akadémie	1	03/11-09/11/2022	prebieha
Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva	LP/2022/820	Periodicita akčných plánov ku koncepcii a doplnenie úloh navrhovaných v procese tvorby	4	30/11-06/12/2022	pripomienky neakceptované

V roku 2022 Stredisko tiež monitorovalo legislatívne procesy a iniciatívy na úrovni Európskej únie a zapájalo sa do výziev na predkladanie informácií a dôkazov či verejných konzultácií k procesom v oblasti jeho pôsobnosti.

Proces	Štádium	Predmet	Počet strán
Riešenie možných nedostatkov v smernici o rasovej rovnosti	Verejná konzultácia	medzery v právnej ochrane pred diskrimináciou z dôvodu rasového alebo etnického pôvodu	3
Vyšetrovacia väzba – odporúčanie EÚ o právach a podmienkach	výzva na predloženie dôkazov	vnútroštátne praktiky a podmienky vyšetrovacej väzby vrátane medzinárodných odporúčaní voči Slovenskej republike	5
Chudoba a nerovnosť – posúdenie príjmového rozdelenia (usmernenie)	výzva na predloženie dôkazov	dáta o rodovej rovnosti, riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a implementácia Agendy 2030 na Slovensku	1
Predchádzanie škodlivým praktikám voči ženám a dievčatám	výzva na predloženie dôkazov	medzery v právnej ochrane pred diskrimináciou z nútené manželstvá, nútené sterilizácie, ženská obriezka a prax v Slovenskej republike	3

VI. Aktivity v rámci členstva v medzinárodných sieťach

Stredisko počas roka aktívne plnilo úlohy, ktoré mu vyplývajú z členstva v medzinárodných sieťach [GANHRI](#) (Svetová sieť vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva), [ENNHRI](#) (Európska sieť vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva) a [Equinet](#) (Európska sieť orgánov pre rovnaké

zaobchádzanie). V rámci členstva v pracovných skupinách týchto sietí a prostredníctvom účasti na školeniach, konferenciách a stretnutiach zdieľalo svoje poznatky v oblasti ochrany a podpory ľudských práv na Slovensku a prax Strediska.

a) Aktivity v rámci siete GANHRI

V dňoch 8. až 10.2.2022 sa zástupkyňa Strediska zúčastnila 35. výročného stretnutia siete GANHRI, v rámci ktorého sa konalo valné zhromaždenie siete a výmena dobrej praxe medzi vnútroštátnymi organizáciami pre ľudské práva, zástupcami rôznych štruktúr OSN a partnerských subjektov pri využívaní digitálnych technológií pri vykonávaní ich mandátu a právomocí.

Zástupkyňa Strediska sa zúčastnila online školenia pre vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva o medzinárodnom systéme ľudských práv (3.-20.5.2022), ktorý organizovala sieť GANHRI spolu s nadáciou Friedrich Ebert Stiftung, Úradom vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) a Inštitútom OSN pre školenie a výskum (UNITAR). Školenie zahŕňalo medzinárodný systém ľudských práv a vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva, predstavenie činnosti OHCHR, úlohu GANNHRI, Parížske princípy a akreditačný proces, prehľad systému zmluvných orgánov a orgánov založených na základe Charty OSN, osobitné procedúry Rady OSN pre ľudské práva, úvod do systému univerzálneho periodického hodnotenia, ako aj prob-

lematiku prevencie mučenia. Na školenie nadviazala výmena skúseností a poznatkov organizovaná online 6.9.2022.

V roku 2022 pokračovalo Stredisko vo svojej činnosti ako pozorovateľ pracovnej skupiny GANHRI pre problematiku starnutia (**GANHRI Group on Ageing**). Zástupkyňa Strediska sa zúčastnila online stretnutia venovaného zdieľaniu skúsenosti z participácie na rokovaní pracovnej skupiny OSN pre starnutie (OEWG) a plánovaniu ďalších aktivít ENNHRI a GANHRI (27.4.2022). Zástupkyňa Strediska prezentovala aktuálny vývoj na Slovensku a prebiehajúci výskum Strediska na tému diskriminácie žien vo veku nad 50 rokov na trhu práce na osobnom rokovaní pracovnej skupiny v Ženeve (23.6.2022). V rámci tematických aktivít GANHRI v oblasti práv starších osôb sa Stredisko zúčastnilo aj webináru k príprave nového dohovoru o právach starších osôb a úlohe vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva v tomto procese (Global Consultation: Towards new Convention on the rights of older persons - NHRI's engagement opportunities and why it matters)

spoluorganizovaný GANHRI, OHCHR a špeciálnymi procedúrami OSN (17.2.2022).

Vo výbore GANHRI k problematike ľudských práv v kontexte klimatickej zmeny (**GANHRI Caucus on Human Rights and Climate Change**) vykonávala zástupkyňa Strediska úlohu spolukoordinátorky a intenzívne participovala na príprave stretnutí a dokumentov výboru, pričom sa zúčastnila aj jeho online stretnutí (7.6.2022 a 6.12.2022). V súvislosti s činnosťou výboru sa zúčastnila aj online semináru k usmerneniu činnosti v oblasti dopadov klimatickej zmeny na ľudské práva (31.3.2022), okrúhleho stola s Osobitným spravodajcom OSN pre ľudské práva (22.6.2022) a výročného

preskúmania tripartity na podporu vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva medzi GANHRI, OHCHR a UNDP (30.11.2022). Zástupkyňa Strediska prezentovala činnosť výboru a jeho cieľov na 51. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva v Ženeve v rámci osobitného podujatia na tému klimatická zmena, jej dopady na ľudské práva a úloha vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva v tejto oblasti (16.9.2022) a spoluorganizovala online stretnutie pri príležitosti klimatickej konferencie COP27 na tému úlohy vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva pri ochrane obhajcov environmentálnych práv a presadzovaní účinnej participácie na diskusiách vo veciach klímy (2.11.2022).

37 b) Aktivity v rámci siete ENNHRI

Stredisko sa v roku 2022 zúčastnilo na viacerých podujatiach organizovaných sieťou ENNHRI, vrátane valného zhromaždenia, ktoré sa konalo 31.3.2022 v online forme a predstavenia nového nástroja ENNHRI

zameraného na podporu a budovanie kapacít členských organizácií na ochranu práv obhajcov a obhajkýň ľudských práv a na ochranu občianskeho priestoru (11.4.2022). Stredisko tiež participovalo na pilotovaní nástroja a poskytlo ENNHRI spätnú väzbu k tomuto nástroju a príklady dobrej praxe. V rámci aktív v oblasti spoločného monitorovania ľudskoprávných aspektov právneho štátu sa zástupkyňa Strediska zúčastnila v dňoch 24.-25.10.2022 v Sofii stretnutia externej skupiny na aktualizáciu metodiky monitorovania právneho štátu a následne online stretnutia právnej pracovnej skupiny (**Legal WG**; 7.11.2022).

Aj v roku 2022 malo Stredisko svoju zástupkyňu na NHRI akadémii, ktorú organizovala sieť ENNHRI v spolupráci s Úradom pre demokratické inštitúcie a ľudské práva Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu

v Európe, ktorá sa konala v Tirane v dňoch 20. až 24.6.2022. Témou NHRI akadémie bola problematika umelej inteligencie v kontexte ľudských práv. V nadväznosti na NHRI akadémiu sa Stredisko v roku 2022 zapojilo do novovytvorenej pracovnej skupiny ENNHRI pre umelú inteligenciu a ľudské práva (**AI and Human Rights WG**) a participovalo na jej úvodnom stretnutí (28.10.2022).

Od vypuknutia vojny na Ukrajine sa Stredisko aktívne zúčastňovalo stretnutí siete ENNHRI venovaných výmene informácií k problematike dodržiavania práv osôb utekajúcich pred vojnou. Dňa 12.4.2022 zástupkyňa Strediska informovali o aktivitách Strediska a hlavných výzvach identifikovaných v oblasti ochrany ľudských práv Ukrajincov a Ukrajiniek na Slovensku na online diskusii organizovanej ENNHRI v spolupráci s OHCHR na tému migračná situácia v kontexte vojny na Ukrajine z pohľadu vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva. Stredisko participovalo aj na opakovanom stretnutí 22.9.2022. V tejto súvislosti sa Stredisko zapojilo aj do pracovnej skupiny ENNHRI pre problematiku azylu a migrácie (**Asylum & Migration WG**), pričom zástupkyňa Strediska sa zúčastnila stretnutia skupiny, ktoré sa konalo 6.5.2022 v Bruseli a jeho predmetom bola diskusia na tému výziev, dobrej praxe a odporúčaní s cieľom posilnenia ochrany ľudských práv a zodpovednosti na hraniciach.

Stredisko sa ako člen pracovnej skupiny ENNHRI pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva (**Economic, Social and Cultural Rights WG**) zúčastnilo pravidelných stretnutí na témy práv osôb zažívajúcich bezdomovectvo (3.2.2022), prístupnosti

bankových služieb pre prijímateľov medzinárodnej ochrany (27.5.2022 a 19.9.2022), predstavenia nástroja na meranie úrovne dodržiavania ľudských práv „Human Rights Measurement Initiative“ (12.12.2022), ako aj osobného stretnutia pracovnej skupiny, ktoré Stredisko spoluorganizovalo v Bratislave (19.9.2022). Pri príležitosti osobné stretnutia pracovnej skupiny sa 20.9.2022 v Bratislave konalo aj 12. zasadnutie medzinárodnej platformy Rady Európy, Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA), ENNHRI a Equinet pre sociálne a hospodárske práva (**CoE-FRA-ENNHRI-EQUINET Collaborative Platform on Social and Economic Rights**) venované posilňovaniu spolupráce medzi vnútroštátnymi inštitúciami pre ľudské práva a národnými orgánmi pre rovnaké zaobchádzanie a organizáciami občianskej spoločnosti v oblasti sociálnych práv. Na zasadnutí platformy zástupkyňa Strediska prezentovala projekt „Posilňovanie využívania reportovacieho procesu k Európskej sociálnej charte na Slovensku s hlavným zameraním na práva dieťaťa, rodinné práva a práva migrantov (Skupina č. 4)“ realizovaný Strediskom za účelom posilňovania kapacít organizácií občianskej spoločnosti v oblasti podávania správ o implementácii Európskej sociálnej charty (revidovanej).

V rámci členstva v pracovných skupinách ENNHRI bolo Stredisko zastúpené aj v pracovnej skupine pre práva starších ľudí (**Core Group on the Rights of Older Person**). Zástupkyňa Strediska sa zúčastnila dvoch online stretnutí (4.2.2022 a 25.10.2022).

Na online stretnutí pracovnej skupiny pre ľudské práva a klimatic-

kú zmenu (**Core Group on Human Rights and Climate Change**) zástupkyňa Strediska prezentovala zistenia z prieskumu Strediska z roku 2021 o porušovaní práv a ohrozovaní environmentálnych aktivistov a aktivistiek (25.2.2022).

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine ENNHRI pre oblasť komunikácie (**Communication WG**) sa zúčastnila dvoch online stretnutí skupiny (14.4.2022 a 7.6.2022), v rámci ktorých zdieľala dobrú prax pri vytváraní komunikačných kampaní a prezentovala výzvy spojené s tvorením kampane Za pekné pondelky. Osobné stretnutie v Bruseli

Equinet

39

V roku 2022 sa Stredisko aktívne zapájalo do aktivít v oblasti vytvárania záväzných európskych štandardov pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie. Na tento účel participovalo aj na workshope Európskej komisie na tému iniciatívy EÚ k záväzným štandardom pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie k nastaveniu ich zákonných právomocí (11.3.2022), participatívnej konferencii organizovanej Európskou komisiou na tému prípravy záväzných štandardov pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie (4.4.2022) a bilaterálnej online konzultácii so zástupkyňou Európskej komisie k nastaveniu využívania dôkazov získaných investigatívnou činnosťou na účely súdnych konaní (21.10.2022). V tejto súvislosti sa zástupkyňa Strediska zúčastňovala aj stretnutí pracovnej skupiny projektu o štandardoch pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie (**Project on Standards for Equality Bodies**), na ktorých boli diskutované navrhované štandardy, indikátory ich napĺňa-

(29.-30.11.2022) bolo zamerané na prípravu aktivít na rok 2023 a zdieľanie výziev, s ktorými sa členské inštitúcie stretávajú pri tvorbe komunikačných výstupov.

V rámci členstva v pracovnej skupine pre problematiku podnikania a ľudských práv (**Business and Human Rights WG**) sa Stredisko zúčastnilo online stretnutia (28.6.2022) a konzultácie so zástupkyňou Európskej komisie k problematike implementačného rámca Hlavných princípov OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv na úrovni Európskej únie (6.7.2022).

c) Aktivity v rámci siete

nia a legislatívne návrhy Európskej komisie (25.4.2022 a 15.2.2022).

Stredisko sa zapojilo do činnosti nových pracovných skupín Equinet, konkrétne skupiny k problematike hospodárskych a sociálnych práv (**Economic and Social Rights Cluster**), ktorej úvodné stretnutie sa zúčastnila aj zástupkyňa Strediska (16.3.2022), pracovnej skupiny pre problematiku umelej inteligencie (**Cluster on Artificial Intelligence**), ktorá organizovala stretnutie na

tému kolízií práv a technológie (7.6.2022) a diskriminácie spôsobenej algoritmami (2.12.2022). Stredisko sa zapojilo aj do pracovnej skupiny k problematike starnutia a diskriminácie z dôvodu veku (**Age Cluster**) a zúčastnilo sa jej stretnutí, ktorých predmetom bolo zapájanie sa siete Equinet a orgánov pre rovnaké zaobchádzanie do činnosti OSN v tejto oblasti (19.4.2022 a 5.12.2022).

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine pre problematiku rodovej rovnosti (**Gender Equality WG**) na stretnutí skupiny (21.3.2022) diskutovala o návrhu smernice o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu a úlohám, ktoré vyplývajú pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie zo Smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami.

Pracovná skupina k právam dŕhových rodín pri využívaní slobody pohybu v rámci Európskej únie (**Cluster Rainbow Families on the Move**) sa v roku 2022 stretol jedenkrát (6.4.2022), pričom zástupkyňa Strediska sa zapojila do podskupiny, ktorá píše správu k problematike uznávania partnerstiev a rodičovských práv párov rovnakého pohlavia, ktorá bude finalizovaná v roku 2023.

Hlavným zameraním činnosti pracovnej skupiny pre antidiskriminačné právo (**Equality Law WG**) bolo v roku 2022 využívanie potenciálu verejných žalôb orgánov pre rovnaké zaobchádzanie. Zástupkyňa Strediska sa zúčastnila online stretnutia skupiny (28.4.2022), ako

aj osobného stretnutia v Bruseli (26.10.2022) a autorsky participovala na tvorbe analýzy k problematike verejných žalôb na porušenie princípu rovnakého zaobchádzania.

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine pre problematiku presadzovania rovnosti (**Equality Mainstreaming Cluster**) sa zúčastnila osobného stretnutia pracovnej skupiny v Lisabone (18.5.2022), ktoré bolo venované stratégiám a plánom na presadzovanie rovnosti na úrovni súkromných a verejných organizácií a samospráv.

Pracovná skupina venovaná výskumu a zberu dát (**Research and Data Collection WG**) sa v roku 2022 stretla dvakrát (30.5.2022 a 26.10.2022), pričom zástupkyňa Strediska sa zapojila aj do činnosti podskupiny pripravujúcej výstup o usmerneniach k minimálnych štandardoch v tejto oblasti.

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine pre komunikačné stratégie a praktiky (**Communication Strategies and Practices WG**) sa zúčastnila jedného online stretnutia, na ktorom sa diskutovalo o aktivitách v rámci pracovnej skupiny na rok 2023. Osobné stretnutie vo Viedni (28.6.-1.7.2022) sa zameralo na zlepšenie komunikácie prostredníctvom webovej stránky a sociálnych sietí. Dvojdnňový workshop (Training: Online presence of equality bodies) mal za cieľ poukázať na vytváranie zmysuplného obsahu pre dané cieľové skupiny s ohľadom na ich potreby.

Stredisko participovalo počas roka aj na činnosti pracovnej skupiny zameranej na tvorbu politik (Policy Formation WG), ktorá sa osobne stretla v Záhrebe (13.-14.10.2022) a rokovala o vývoji na úrovni politik a legislatívy v oblasti rovnakého zaobchádzania.

Spolupráca Strediska v rámci siete Equinet bola realizovaná aj vďaka členstvu výkonnej riaditeľky Strediska v poradnom orgáne siete – Rade (Equinet Board). Výkonná riaditeľka sa pravidelne zúčastňovala osobných a online stretnutí Rady a podieľala sa tvorbe kľúčových materiálov a stanovísk siete.

Okrem aktivít súvisiacich s člensvom v pracovných skupinách sa zamestnanci a zamestnankyne Strediska zúčastnili aj nasledovných školeniach, konferenciách, seminároch organizovaných sieťou Equinet:

- právna klinika umelej inteligencie pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie (AI legal clinic: online training) – 17.-18.2.2022;
- webinár venovaný možnostiam zapájania sa orgánov pre rovnaké zaobchádzanie do činnosti OSN k problematike starnutia (Webinar: Equality bodies getting involved in the UN's work on ageing) – 25.2.2022;
- online workshop na tému potláčania antisemitizmu (Workshop on equality bodies combating antisemitism), na ktorom zástupkyňa Strediska prezentovala prax a aktivity Strediska v tejto oblasti – 10.3.2022;
- Online diskusia pre členov k situácii v súvislosti s vojnou na Ukrajine a prílevom utečencov z Ukrajiny (Member's discussion: Equality bodies and the war in Ukraine) zameraná na výmenu informácií o problémoch v oblasti rovnakého zaobchádzania s týmito osobami – 29.3.2022;
- okrúhly stôl na tému obnovy v Európe po pandémie covid-19 prostredníctvom rozširovania ochrany pred diskrimináciou o nové chránené dôvody (Roundtable: Rebuilding fairer Europe after covid-19 by exten-

ding protection against discrimination to new grounds) – 30.3.2022;

- online workshop o úlohe orgánov pre rovnaké zaobchádzanie vo vzťahu k národným stratégiám v oblasti rovnosti so zameraním na strategický rámec pre rovnosť Rómov (Workshop: Equality Bodies contributing to national equality strategies – focus on NAPARS and Roma equality strategic frameworks) – 14.4.2022;
- online workshop zameraný na riešenie prípadov bez identifikovateľnej obete (Workshop on equality bodies working on cases without identifiable victim) a využívaní verejných žalôb – 26.4.2022;
- webinár zameraný na využívanie dočasných vyrovnávacích opatrení ako prostriedku na potláčanie štrukturálnej diskriminácie (Webinar: Exploring positive action as a means to fight structural discrimination in Europe), ktorý Stredisko spoluorganizovalo a moderovalo panelovú diskusiu k aktivitám orgánov pre rovnaké zaobchádzanie v tejto oblasti – 10.5.2022;
- konferencia v Lisabone o mainstreamovaní rovnosti v činnosti

verejných alebo súkromných organizácií (Conference: Equality bodies supporting equality planning) – 19.5.2022;

- konferencia spoluorganizovaná sieťou Equinet a francúzskou verejnou ochrankyňou práv v Paríži na tému boj proti diskriminácii v Európe a postavenie orgánov pre rovnaké zaobchádzanie pred súdmi (Tackling discrimination in Europe: How national equality bodies can rise to the challenge within the framework of the French Presidency of the European Union) – 2.6.2022;

- konferencia spoluorganizovaná sieťou Equinet a francúzskou verejnou ochrankyňou práv v Paríži na tému rodovej rovnosti a úlohách orgánov pre rovnaké zaobchádzanie v tejto oblasti (Equality bodies and gender equality: A growing role) – 3.6.2022;

- druhá online diskusia o dopadoch vojny na Ukrajine (Second member's meeting on impact of war in Ukraine) so zameraním na diskrimináciu a nenávisťné prejavy voči osobám, ktoré pochádzajú z Ruskej federácie – 17.6.2022;

- školenie o spolupráci s ťažko prístupnými skupinami na účely výskumu (Training: Engaging with hard-to-reach groups in the context of research) spoluorganizované sieťou Equinet a Agentúrou Európskej únie pre základné práva FRA v Bruseli – 20.-21.6.2022;

- workshop o potláčaní diskriminácie a intolerancie voči Moslimom (Workshop on tackling discrimination & intolerance against Muslims) v Berlíne s cieľom posilniť komunikáciu a spoluprácu orgánov pre rovnaké zaobchádzanie s organizáciami občianskej spoločnosti – 15.-16.9.2022;

- séria online miniworkshopov na tému európskych fondov a úlohy orgánov pre rovnaké zaobchádzanie pri monitorovaní ich čerpania (Miniworkshops on EU funds) – 21.9.2022, 29.9.2022, 6.10.2022, 14.10.2022 a 21.10.2022;

- okrúhly stôl o úlohe orgánov pre rovnaké zaobchádzanie pri implementácii Akčného plánu k Európskemu pilieru sociálnych práv (Roundtable: Equality bodies' role in implementing the European pillar of social rights Action plan) – 11.10.2022;

- školenie o využívaní dát o stave rovnosti v antidiskriminačných prípadoch (Training: Use of equality data in non-discrimination legal casework) v Bruseli – 27.-28.10.2022;

- seminár o transparentnom odmeňovaní (Seminar: Pay transparency) v koncepte rovnakej hodnoty, ktorý sa konal v Bruseli – 29.-30.11.2022;

- školenie na odhaľovanie diskriminácie spôsobenej algoritmami (Opening AI's box: How to find cases of algorithmic discrimination) v Bruseli – 1.12.2022.

d) Iná spolupráca na medzinárodnej úrovni

V júli 2022 Stredisko v rámci preskúmania 13. periodickej správy Slovenskej republiky o implementácii Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie podalo Výboru OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie alternatívnu správu, v ktorej adresovalo niekoľko základných problémov a výziev v oblasti odstraňovania a prevencie rasovej diskriminácie na Slovensku. Alternatívna správa poukazuje na potrebu zosúladenia zákona o zriadení Strediska s Parížskymi princípmi, ako aj na hlavné oblasti pretrvávajúcej diskriminácie a porušovania práv Rómov, vrátane neprimeraného využívania sily a nepriaznivé zaobchádzanie polície pri zásahoch proti Rómom a Rómkam, nerovného prístupu v oblasti zdravotnej starostlivosti, nedostupnosti

účinných prostriedkov nápravy pre obeť nútených sterilizácií a pretrvávajúcej segregáciu rómskych detí vo vzdelávaní. Správa tiež obsahuje informácie o neprimeraných dopadoch opatrení na boj proti pandémie ochorenia covid-19 na rómske komunity.

Dňa 11.11.2022 zástupkyne Strediska predstavili zistenia Strediska na zasadnutí Výboru OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie a diskutovali s jeho členmi a členkami o súvisiacich otázkach, vrátane nenávistných prejavov voči príslušníkom a príslušníčkam rasových a etnických skupín, činnosti organizácií občianskej spoločnosti a spolupráci Strediska s mimovládnyimi organizáciami aktívnymi v oblasti rasovej diskriminácie.

43

Počas roka 2022 sa zástupkyne a zástupcovia Strediska zúčastnili aj nasledovných pracovných stretnutí, rokovaní, školení a konferencií so zahraničnými a medzinárodnými aktérmi v oblasti ľudských práv a nediskriminácie:

- online školenie pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie a vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva na tému Európskej sociálnej charty organizované Radou Európy; zástupkyne Strediska prezentovali v rámci školenia skúsenosti Strediska s prípravou správy o implementácii vybraných záväzkov SR vyplývajúcich z Európskej sociálnej charty (revidovanej), 2.2.2022 (online);
- medzinárodná konferencia o právach a postavení LGBT+ Rómov v Európe (Roma LGBT+ in Europe: Pathways to visibility), 24.2.2022 (online);
- osobné stretnutie výkonnej riaditeľky a zástupkyň Strediska s Komisárkou Rady Európy pre ľudské práva ohľadom situácie v súvislosti s vojnou na Ukrajine a prílevom utečencov na Slovensko, 21.3.2022 (Bratislava);
- výmena poznatkov o situácii na slovensko-ukrajinských hraniciach so zástupkyňou Agentúry EÚ pre základné práva (FRA), 21.3.2022 (online);
- stretnutie pracovnej skupiny UNHCR k problematike ochrany ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny, 24.3.2022 (Bratislava);

- stretnutie pri príležitosti poľského predsedníctva v OBSE na tému medzinárodnej spolupráce v oblasti humanitárneho práva a ľudských práv (International co-operation to address violations of international humanitarian law and international human rights law: Supplementary Human Dimension Meeting I), 28.-29.3.2022 (online);

- stretnutie so zástupkyňou UNICEF na Slovensku za účelom výmeny informácií o právach detí prichádzajúcich z Ukrajiny, 30.3.2022 (Bratislava);

- stretnutie pracovnej skupiny UNHCR k problematike ochrany ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny, 1.4.2022 (online);

- Česko-slovenský seminár k rovnosti žien a mužov organizovaný Odborom rovnosti žien a mužov MPSVaR SR a Úradom vlády ČR, 4.4.2022 (online);

- seminár pre vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva k uznaniu práva na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie (On the path towards the recognition of the right to a clean, healthy and sustainable environment) organizovaný Centrom pre medzinárodné právo životného prostredia (CIEL), 7.4.2022 (online);

- výročná konferencia Akadémie pre európske právo ERA na tému systémy umelej inteligencie a základné práva, 7.-8.4.2022 (online);

- stretnutie pracovnej skupiny UNHCR k problematike ochrany ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny, 8.4.2022 (online);

- odborný webinár k právu na zdravé životné prostredie (The right to healthy environment) organizovaný OHCHR, Programom OSN pre životné prostredie (UNEP), Univerzitou New York (NYU) a Universal Rights Group, 12.4.2022 (online);

- osobná návšteva a stretnutie riaditeľa FRA s výkonnou riaditeľkou a zástupkyňami Strediska za účelom preskúmania možností bližšej spolupráce, 26.4.2022 (Bratislava);

- okrúhly stôl s komisárom EÚ pre spravodlivosť Didierom Reyndersom organizovaný Zastúpením Európskej komisie na Slovensku, 28.4.2022 (Bratislava);

- otváracie podujatie Európskeho mesiaca diverzity 2022 na tému partnerstiev pri vytváraní inkluzívnych pracovísk a priestorov (Building Bridges), 29.4.2022 (online);

- predstavenie publikácie Fóra pro lidské práva s názvom „Access to justice for persons with disabilities“, 29.4.2022 (online);

- osobné stretnutie výkonnej riaditeľky a zástupkyň Strediska s Osobitnou predstaviteľkou generálnej tajomníčky Rady Európy pre migráciu a utečencov a zástupcami Rady Európy, 2.5.2022 (Bratislava);

- regionálne fórum pre práva menšín pre oblasť Európy a strednej Ázie (Europe – Central Asia Regional Forum on Minority Rights) organizované Špeciálnym spravodajcom OSN pre problematiku menšín a Tom Lantos Institute pri príležitosti 30. výročia prijatia Deklarácie práv menšín OSN (Review, Rethink, Reform: 30th anniversary of the UN Declaration on the Rights of Minorities 1992-2022), 2.-3.5.2022 (Viedeň/online);

- seminár na tému Európske antidiskriminačné právo a jeho využitie v praxi, ktorý organizovala ERA, 5.-6.5.2022 (Riga);

- okrúhly stôl pre vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva k problematike ľudskoprávných obhajcov organizovaný Európskym parlamentom, 12.5.2022 (online);

- konferencia na tému výskumných metód a merania dodržiavania ľudských práv v Európskej únii organizovaná FRA (Measuring human rights in the European Union), 1.-2.6.2022 (online);
- panelové diskusie k rôznym oblastiam ochrany a podpory právneho štátu v rámci World Justice Forum organizovaného World Justice Project, 1.-3.6.2022 (online);
- stretnutie k projektu Boj proti diskriminácii Rómov na internete a mimo neho v Európe organizované Fórum pro lidské práva a Európskym centrum pre práva Rómov, 7.6.2022 (online);
- konzultácia so stálym zastúpením SR pri OSN o činnosti vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva v oblasti ľudských práv osôb vo vyššom veku, 9.6.2022 (online);
- konferencia k predsedníctvu ČR v Rade Európskej únie k problematike rodovej rovnosti (Čas na rovnosť žien a mužov), 16.6.2022 (online);
- stretnutie ad hoc skupiny pre oblasť základných práv a právneho štátu pri príležitosti návštevy Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EESC Fundamental

Rights and Rule of Law Group), 8.7.2022 (Bratislava);

- 23.8.2022 – NGO preparatory meeting for OHCHR multi-stakeholder meeting – online webinar, OHCHR a GANRHI + 9.8. Príprava na multistakeholder meeting, pracovné stretnutie s NGO aktérmi s cieľom podporiť ich v aktívnej účasti na OHCHR multistakeholder meeting;
- konzultácia s Osobitným spravodajcom OSN pre právo na primerané bývanie venované príprave správy o dopadoch zmeny klímy na právo na bývanie, 26.8.2022 (online);
- stretnutie k problematike ľudských práv starších osôb (Multistakeholder meeting on the human rights of older persons) organizované OHCHR, 29.-30.8.2022 (online);
- stretnutie aliancie pre digitálne práva (Digital Rights Alliance) organizované Dánskym inštitútom pre ľudské práva na tému podnikania a ľudských práv; 30.8.2022 (online);
- stretnutie vedúcich zamestnancov vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva z krajín OBSE regiónu na tému vytváranie mechanizmov odolnosti (Building resilient NHRIs to ensure human rights for all), 5.-6.9.2022 (Varšava);
- regionálne školenie na tému sexuálneho a rodovo podmieneného násillia v zariadeniach, kde sú osoby obmedzené na osobnej slobode organizované Úradom pre demokratické inštitúcie a ľudské práva OBSE (Regional Training on Integrating the Issue of Sexual and Gender-Based Violence (SGBV) in Detention Monitoring), 7.-9.9.2022 (Varšava);
- výročný seminár Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI) pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie na tému zákaz diskri-

minácie a prínos zákazu viacnásobnej diskriminácie k účinnej rovnosti (Prohibition of discrimination: can intersectionality contribute to effective equality), 26.9.2022 (Štrasburg);

- školenie pre Úrad ombudsmana Srbskej republiky na tému reportovanie o implementácii Európskej sociálnej charty, na ktorom zástupkyňa Strediska prezentovala skúsenosti Strediska s reportovaním, 3.10.2022 (online);

- konferencia v rámci predsedníctva Českej republiky v Rade Európskej únie na tému rodovej rovnosti (The Europe of tomorrow: Gender equality and the economy), 3.-4.10.2022 (online);

- seminár organizovaný ERA na tému právo Európskej únie v oblasti rodovej rovnosti, 5.-6.10.2022 (Paríž);

- konferencia siete WAVE (Women against violence Europe) na tému špecializovaných služieb pre ženy (Womens specialist services as pillars of peace in times of crisis and beyond, Women against violence), 10.-11.10.2022 (online); medzinárodná konferencia Olomoucké debaty mladých právnikov organizovaná Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, na ktorej zástupkyňa Strediska vystúpila s príspevkom o úlohe vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva pri posilňovaní aplikácie Charty základných práv EÚ na vnútroštátnej úrovni a príkladoch za Slovensko, 21.10.2022 (online);

- konferencia pre ombudsmanov a vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva pri príležitosti prvého parlamentného summitu krymskej platformy (Battle for Human Rights. Crimea. Ukraine. World.) spoluorganizovaná ukrajinským ombudsmanom a chorvátskou ombudsmankou, 26.10.2022 (online);

- výročné stretnutie platformy FRA pre základné práva (Fundamental Rights Platform) na tému ako môže občianska spoločnosť prispieť k posilňovaniu právneho štátu v Európskej únii (How can civil society help strengthen the rule of law in the European Union? And how can the rule of law help strengthen civil society?), 10.11.2022 (online);

- konferencia na tému porušovania práva detí počas vojny (Conference on violations of children's rights in conditions of full-scale war) organizovaná Úradom prezidenta Ukrajiny, 14.11.2022 (online);

- konferencia o komunikácii výziev v oblasti migrácie (Communicating migration challenges) organizovaná organizáciou Človek v ohrození, 16.11.2022 (online);

- stretnutie s poradcom Komisarčky Rady Európy pre ľudské práva za účelom poskytnutia informácií o situácii práv LGBTI+ osôb na Slovensku, 29.11.2022 (online);

- právny seminár Európskej siete právnych expertov na rodovú rovnosť a nediskrimináciu (Legal seminar on non-discrimination and gender equality), 2.12.2022 (online);

- zasadnutie skupiny pre základné práva a právny štát Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému reprodukčných práv žien (Hearing of the EESC Fundamental Rights and Rule of Law Group: My body, my choice), 6.12.2022 (online);

- podujatie ku dňu výskumu Research Day 2022 organizované Centrum pre právny štát a európske hodnoty univerzity University of Central Lancashire na Cypre, 8.12.2022 (online).

VII. Informácia o implementovaných projektoch

Podpora inovatívnych prístupov k monitorovaniu stavu právneho štátu na Slovensku

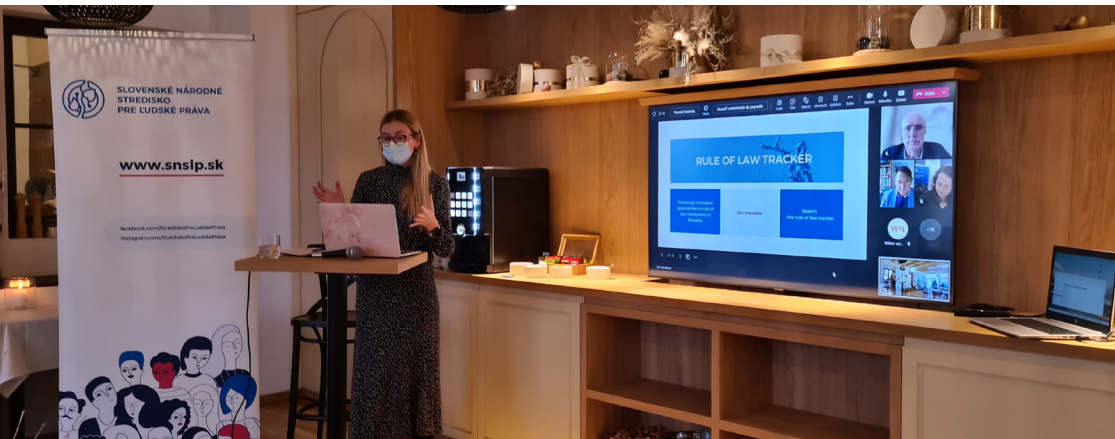
Do decembra 2022 Stredisko imple mentovalo projekt Podpora inova tívnych prístupov k monitorovaniu stavu právneho štátu na Slovensku podporený finančným príspev kom Ministerstva zahraničných vecí Holandského kráľovstva. Stredisko projekt realizovalo v spolupráci s holandskou neziskovou organiz áciou Center for International Legal Cooperation (CILC) a mimovlád nou organizáciou Transparency International Slovensko.

47

V rámci projektu Stredisko vyvinulo praktický nástroj na monitorovanie a hodnotenie stavu právneho štá tu na Slovensku, ku ktorému v prvom kroku vytvorilo metodiku, ktorú konzultovalo so širokým okruhom expertov a expertiek v rámci parti cipatívneho procesu. K nástroju bol vytvorený aj informačný list s uvede ním účelu a použitia monitorovacie ho nástroja a krátke video.

V rámci participatívneho procesu zorganizovalo Stredisko 1.11.2022 on-line fokusovú skupinu s odborníkmi a odborníčkami z oblasti výskumu pôsobiacich v antidiskriminačných orgánoch. Do tematických konzul tácií sa zapojili viacerí odborní za interesovaní aktéri (Transparency International Slovensko, ENNHRI, University of Central Lancashire, Cyprus, Dr. Philip Langbroek, Utrecht University). Stredisko tiež ponúklo spoluprácu formou indi viduálnych písomných odborných konzultácií, v rámci ktorých bola me todika pripomienkovaná vybranými vnútroštátnymi a medzinárodnými odborníkmi a odborníčkami (vráta ne zastúpenia ENNHRI, AmCham Slovensko Iniciatíva za právny štát, Ministerstvo spravodlivosti SR – od bor ľudských práv). Slávnostné pred stavenie nástroja sa konalo 19.12.2022 na uvádzacej konferencii a spolu s diskusiou za okrúhlym stolom pre kľúčových zainteresovaných aktérov.

 Nástroj je dostupný v anglickom jazyku; slovenská verzia je v štádiu prípravy

Dočasné vyrovnávacie opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a vzdelávania Rómov

Stredisko v roku 2022 realizovalo aktivity vyplývajúce mu z projektu „Dočasné vyrovnávacie opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a vzdelávania Rómov“, ktorý implementuje v spolupráci s Agentúrou práce Banskobystrického samosprávneho kraja a nórskou mimovládnu organizáciou Stiftelsen Mangfold i Arbeidslivet. Projekt je podporený Nórskom prostretníctvom Nórsnych grantov a spolufinancovaný zo štátneho rozpočtu SR.

V roku 2022 Stredisko v rámci projektu zhotovilo a publikovalo Prípravnú štúdiu o praktickom využívaní dočasných vyrovnávacích opatrení na

Slovensku a v zahraničí a Príručku pre zamestnávateľov – Ako postupovať v procese prijímania dočasných vyrovnávacích opatrení. Stredisko realizovalo viaceré komunikačné aktivity k projektu a 8.12.2022 zorganizovalo v Bratislave seminár pre zamestnávateľov na tému Realizácia dočasných vyrovnávacích opatrení zamestnávateľmi a manažment diverzity na pracovisku (v kontexte zamestnávania marginalizovaných rómskych komunití). Seminár bol určený pre zamestnávateľov súkromného a verejného sektora, ktorí sú potenciálnymi prijímateľmi alebo realizátormi dočasných vyrovnávacích opatrení.

 [Prípravná štúdiá je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

 [Príručka pre zamestnávateľov je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

Posilňovanie využívania reportovacieho procesu k Európskej sociálnej charte na Slovensku s hlavným zameraním na práva dieťaťa, rodinné práva a práva migrantov (skupina č. 4)

V roku 2022 sa Stredisko úspešne uchádzalo o mikrogrant z prostriedkov Rady Európy na účely posilnenia vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva a orgánov pre rovnaké zaobchádzanie pri ich práci v oblasti hospodárskych a sociálnych práv a implementácie Európskej sociálnej charty. Projekt pod názvom „Posilňovanie využívania reportovacieho procesu k Európskej sociálnej charte na Slovensku s hlavným zameraním na práva dieťaťa, rodinné práva a práva migrantov (skupina č. 4)“ bol implementovaný od mája do októbra 2022. V rámci projektu Stredisko zostavilo internú databázu mimovládnych organizácií aktívnych v oblastiach, ktorých sa týkajú články zo skupiny č. 4, vypracovalo správu o identifikovaných výzvach v implementácii článkov zo skupiny č. 4 a praktický prehľad stavu súladu

a potenciálu na reportovanie k jednotlivým článkom.

S cieľom posilniť kapacity mimovládnych organizácií Stredisko vydalo praktický Manuál pre organizácie občianskej spoločnosti na podávanie informácií Európskemu výboru pre sociálne práva v rámci monitorovania implementácie Európskej sociálnej charty (revidovanej) a 27.9.2022 zorganizovalo Seminár pre organizácie občianskej spoločnosti na tému Úloha organizácií občianskej spoločnosti pri monitorovaní stavu dodržiavania hospodárskych a sociálnych práv garantovaných Európskou sociálnou chartou. Na seminár nadviazali online konzultácie pre zapojené mimovládne organizácie a spoločná výzva advokujúca k ratifikácii čl. 31 Európskej sociálnej charty a systému kolektívnych sťažností.

 [Praktický prehľad stavu súladu a potenciálu na reportovanie k jednotlivým článkom je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

 [Manuál pre organizácie občianskej spoločnosti je dostupný na webovom sídle Strediska](#)

 [Spoločná výzva je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

Podpora vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva pri monitorovaní základných práv a ľudskoprávných aspektov právneho štátu

Stredisko sa v roku 2022 zapojilo do spoločného projektu vedeného Agentúrou Európskej únie pre základné práva (FRA), ktorý združuje 7 vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva zo Slovenska, Bulharska, Chorvátska, Cypru, Lotyšska, Slovinska a Poľska spolu s expertným partnerom sieťou ENNHRI. Projekt je financovaný z grantov EHP a Nórska v rámci fondu pre regionálnu spoluprácu. Implementácia projektu prebieha od októbra 2022 do februára 2024.

Projekt sa zameriava na zlepšenie aplikácie Charty základných práv Európskej únie vnútroštátnymi inštitúciami pre ľudské práva a posilnenie úloh týchto inštitúcií pri

jej uplatňovaní na národnej úrovni, posilnenie schopností pri monitorovaní dodržiavania základných ľudských práv a zásad právneho štátu a získanie kapacít pri monitorovaní dodržiavania ľudských práv v rámci implementácie fondov Európskej únie. V roku 2022 Stredisko zahájilo implementáciu úloh týkajúcich sa aplikácie Charty základných práv Európskej únie a participovalo na odborných stretnutiach zameraných na nastavenie novej metodológie zostavovania spoločnej správy vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva monitorujúcu ľudskoprávne aspekty právneho štátu, ktorú podávajú Európskej komisii prostredníctvom siete ENNHRI.

50

RELEASE - Zníženie nadužívania inštitútu väzby prostredníctvom harmonizácie a podpory alternatívnych spôsobov výkonu väzby

Stredisko bolo v roku 2022 úspešným žiadateľom o finančný príspevok z prostriedkov EÚ pod programovou výzvou (JUST-2022-JCO) pre spoločný projekt s názvom „*Zníženie nadužívania inštitútu väzby prostredníctvom harmonizácie a podpory alternatívnych spôsobov výkonu väzby*“ spolu s ďalšími piatimi projektovými partnermi z Bulharska, Chorvátska, Grécka a z Poľska. Implementácia projektu prebieha od októbra 2022 do septembra 2024.

Zámerom projektu je navrhnúť a podporiť využívanie alternatív k väzbe z dôvodu nadužívania tohto inštitútu. Projekt sa zameriava najmä na poskytnutie súčinnosti pri justičnej orgány (vrátane sudcov, ale aj iných

aktérov ako prokurátorov, obhajcov a iné právnické profesie) v členských štátoch EÚ, najmä v tých, ktoré sa nachádzajú vo východnej a strednej Európe, s cieľom posilniť spoluprácu týchto autorít v otázkach súvisiacich s inštitútom väzby. Cieľom činností, ktoré sa budú vykonávať v rámci projektu, je uľahčiť budovanie spoločného prístupu, a to práve identifikovaním najúčinnějších postupov, pracovných metód a vytvorením vzájomnej dôvery medzi partnerskými krajinami. Hlavné výstupy projektu budú pozostávať zo zberu dát na vnútroštátnej úrovni, prípravy praktickej príručky, stručného prehľadu politik, ako aj vnútroštátnych workshopov a medzinárodných seminárov.

Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku financovaného z finančných prostriedkov z Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu SR, implementované s organizáciou občianskej spoločnosti Možnosť voľby, o.z.

V roku 2022 bolo realizovaných 6 verejných konzultácií s rôznymi cieľovými skupinami s cieľom mapovania skúseností s rodovou a intersekcionálnou diskrimináciou v pracovnoprávných vzťahoch. V Banskobystrickom kraji prebehli dve konzultácie s Rómkami a rôznymi profesiami z oblasti sociálnej práce a rozvoja občianskej spoločnosti, ktoré pracujú s rómskou mládežou a rómskymi komunitami. Z rozhovorov so ženami vyplynulo, že najzávažnejším problémom je samotné prijatie do zamestnania, v tejto oblasti boli identifikované viaceré diskriminačné praktiky od priznaného odmietnutia zamestnať Rómov po implicitné, a tým aj ťažko identifikovateľné praktiky (napr. odmietnutie po uvedení mena alebo osobnom stretnutí). V diskusii o situácii žien boli pomenované viaceré rodovo podmienené prekážky v prístupe k práci.

 [Správa Diskriminácia rómskych žien v pracovnoprávných vzťahoch je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

 [Správa Diskriminácia rómskych žien v pracovnoprávných vzťahoch - komunitní aktéri je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

51

V Žilinskom, Košickom a Bratislavskom kraji boli realizované tri konzultácie so ženami vo veku vyššom ako 50 rokov formou fokusových skupín. Spolu sa fokusových skupín zúčastnilo 28 žien, ktoré boli v čase realizácie rozhovorov zamestnané, pričom prevažovali štandardné pracovné zmluvy na plný úväzok (22 žien) na dobu určitú alebo dobu neurčitú. Rozhovory boli štrukturované podľa jednotlivých fáz zamestnaneckého vzťahu a možných oblastí diskriminácie (prijímanie do zamestnania, pracovné podmienky, zamestnanecké benefity a kariérny rast, ukončovanie zamestnania). Fokusové skupiny potvrdili diskriminačné praktiky vo väčšine sledovaných podoblastí, s výnimkou zamestnaneckých benefitov. Z rodového hľadiska sa ženy s pribúdajúcim vekom cítia ohrozenejšie v porovnaní s mužmi (na základe hodnotenia zo strany žien). Zároveň sa opakovane objavoval pocit absurdnej situácie, do ktorej sa táto generácia päťdesiatničiek a šesťdesiatničiek dostala, pretože sa od nich očakáva zamestnanosť, ale zamestnávateľia o ne záujem nemajú.

 [Správa Rodová rovnosť v pracovnej oblasti podľa skúseností žien vo veku 50+ je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

Online formou bola zrealizovaná jedna konzultácia s transrodovými osobami z rôznych regiónov Slovenska. Najčastejšie skúsenosti s diskriminačným prístupom sa týkajú predovšetkým prijímacieho procesu, tieto prípady je však zároveň najťažšie podložiť dôkazmi. K vylúčeniu sa tak pripája aj neistota v tom, čo je skutočným dôvodom neprijatia (či je to kvalifikácia, skúsenosti alebo predsudky). Respondenti a respondentky mali viaceré skúsenosti s deklaratórnym prijatím ich transrodovosti, ktoré sa nepremietne do prispôsobenia podmienok na pracovisku ale naopak, požiadavky na zmenu podmienok sú vnímané ako obťažujúce a komplikujúce pracovný proces.

 [Správa Diskriminácia transrodových osôb v pracovnoprávných vzťahoch je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

KOMUNIKÁCIA

53

Na Instagrame mali príspevky dosah na 6 414 ľudí, čo predstavuje nárast o 116,2 %. Najúspešnejší príspevok sa týkal [podpory festivalu Dúhový PRIDE](#).

Počas roka 2022 mala webstránka www.snslp.sk návštevnosť 14 000 ľudí, najčastejšie sa zaujímali o časť [Právna pomoc](#) (3 400 ľudí), nasledoval [Náš tím](#) (2 800 ľudí) a podstránka [Výkonná riaditeľka](#) (2 100 ľudí).

V roku 2022 Stredisko uverejnilo na stránke blog.sme.sk/preludskeprava 15 blogov o aktuálnych spoločenských udalostiach. Najväčšiu čítanosť mal [blog o návrhoch na obmedzovanie prístupu k interrupciám](#), ktorý mal približne 3 000 prečítaní.

Stredisko pokračovalo aj v roku 2022 v aktívnom pôsobení na sociálnych sieťach a vlastnom blogu (Facebook, Instagram, LinkedIn, SME) a periódickej realizácii podcastu NoPráve.

Na Facebooku počas roku 2022 malo Stredisko dosah na 62 927 ľudí, čo predstavuje nárast o 15,8 %. Najväčší dosah a zároveň najúspešnejším príspevkom bol [rozhovor s Annou Polckovou](#).

V rámci propagácie boli najúspešnejšie príspevky k [podpore festivalu Dúhový PRIDE](#), ako aj [vyjadrenie solidarity LGBTI+ komunite](#) po vražde na Zámockej.

Nasledujúce tabuľky zobrazujú:

- mediálne výstupy;
- zoznam podcastov;
- zoznam tlačových správ.

Tabuľka č. 2: Mediálne výstupy za rok 2022

Názov	Popis	Dátum
Slovensko nespĺňa štandardy finančnej dostupnosti inter- rupcie (tlačová správa)	Tlačová konferencia k novému usmerneniu Svec- tovej zdravotníckej organizácie k interrupčnej sta- rostlivosti (Noviny TV Joj, webnoviny.sk , Denník N)	19.12.2022
Na rovinu (aktuality.sk)	Rozhovor so Silviou Porubánovou o aktuálnej situácii na Slovensku	08.12.2022
Mikuláš by nemal diskriminovať (tlačová správa)	Zmienky: interez.sk , startup.sk , tasr , webnoviny , ta3.com , Pravda , Denník N , postoj.sk a iní	07.12.2022
Zastavme násilie na ženách! Verejné zhromaždenie	Zhromaždenie pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie násillia na ženách	25.11.2022
Disrupter (refresher.sk)	Zuzana Pavlíčková o diskriminácii pri návrate z materskej alebo rodičovskej dovolenky a súlade pracovného a súkromného života	19.11.2022
L'udskosť (podcasty.sme.sk)	Silvia Porubánová a Jakub Popík v podcaste o ľudských právach a demokracii	17.11.2022
Konferencia NP Rodová rovnosť na pracovisku (youtube)	Miroslava Novodomcová ako účastníčka panelovej diskusie	10.11.2022
Raňajky (TA3)	O vplyve sociálnych sietí na psychiku a komu- nikáciu detí rozprával Tomáš Földes	10.11.2022
Kontakty (RTVS)	O diskriminácii na základe zdravotného postih- nutia, vplyve na osobný a pracovný život hovoril Marian Mesároš	09.11.2022
Emma	Článok v lifestylevom magazíne	nov 2022
Teleráno (RTVS)	Ekologické platby	03.11.2022
Kontakty (RTVS)	Silvia Porubánová o problematike zdieľaného bývania	02.11.2022
Verejná politika a ľudské práva (druhá časť) (Public Policy Talks)	Rozhovor so Zuzanou Pavlíčkovou v podcaste o prepojeniach verejnej politiky s dimenziou dodržiavania a ochrany ľudských práv	31.10.2022
V politike (TA3)	Silvia Porubánová o súčasnom dianí	30.10.2022
Diskriminácia pacientov s diagnostikovanou psoriázou	Zmienky – teraz.sk , aopp.sk , lekari.sk , plnielanu.sk	27.10.2022
Tragédia sa môže stať pre Slovensko bodom zlomu k lepšímu.p (plus7dni.pluska.sk)	Rozhovor so Silviou Porubánovou	27.10.2022
Reflex (Tv Markíza)	Vyjadrenie k právam LGBTI+ ľudí	26.10.2022
Reportéri (RTVS)	Nenávistné prejavy u tínedžerov	24.10.2022

Názov	Popis	Dátum
Televízne noviny (Tv Markíza) (začiatok od 38:00)	Nárast chudoby v dôsledku energetickej krízy a inflácie	24.10.2022
Teleráno (Tv Markíza) (začiatok od 00:06:00)	Silvia Porubánová o mladých ľuďoch a extrémizme a radikalizácii v spoločnosti	24.10.2022
Rádio Slovensko (RTVS)	Práva LGBTI komunity u nás	19.10.2022
Slovakia Today (RTVS)	Zuzana Pavlíčková o právach LGBTI+ ľudí (v anglickom jazyku)	19.10.2022
K rodičovskému bonusu (tlačová správa)	Zmienky: feministky.sk	
pravda.sk	Nech činy z ľudskosti prebijú (zlo)činy z nenávisti	17.10.2022
Reportéri (RTVS)	K vyjadreniam premiéra Eduarda Hegera o kríze v slovenskej ekonomike	17.10.2022
Verejná politika a ľudské práva (Public Policy Talks)	Rozhovor so Zuzanou Pavlíčkovou v podcaste o prepojeniach verejnej politiky s dimenziou dodržiavania a ochrany ľudských práv	16.10.2022
Pochod za odsúdenie nenávisťi voči LGBTI komunite (mediálne zmienky)	cas.sk , webnoviny.sk , refresher.sk , akcnezeny.sk , pluska , a iní	14.10.2022
Pochod za odsúdenie nenávisťi voči LGBTI komunite (začiatok od 1:00:00)	Príhovor Silvie Porubánovej	14.10.2022
Ranné správy RTVS (začiatok od 07:00)	Vyjadrenie k násilnému činu voči LGBTI+ ľuďom	14.10.2022
Útok na LGBTI+ ľudí	Vyjadrenia k násilnému činu voči LGBTI+ ľuďom (Správy RTVS , Hlavné správy Ta3 , Stúdio TA3)	13.10.2022
Ako navrátiť dôveru vo vedu (Noc výskumníkov)	Diskusia o stave dôvery vo vedu, ktorej sa zúčastnila aj Silvia Porubánová (videozáznam , článok)	30.09.2022
Kontakty (Rádio Slovensko)	Zuzana Pavlíčková v rozhovore o právach LGBTI+ komunity	12.09.2022
Sexuálne obťažovanie sa má riadiť dojmom obete, nie agresora (blog.sme.sk)	Andrea Maliňáková v blogu pre sme.sk	26.08.2022
Ďalší Miloslavov? (blog.sme.sk)	Michal Horváth v blogu pre sme.sk	17.08.2022
Správy RTVS (RTVS)	V roku 2024 budeme voliť po novom (k vyššiemu zastúpeniu žien)	14.08.2022
Noviny TV Joj (začiatok od 23:25)	Kritika rozhodnutia Maroša Žilinku	10.08.2022
Nelegitimizujte nenávistné prejavy (tlačová správa)	Zmienky: refresher.sk , ta3.com , honline.sk , cas.sk , topky.sk , webnoviny.sk , ereport.sk , predemokraciu.sk	10.08.2022
K medializovanému prípadu pani Lednárovej (tlačová správa)	Zmienky: noviny.plus.sk , cas.sk	01.08.2022
Mama v rovnováhe: Je naivné si myslieť, že materstvo nemá vplyv na kariéru (akcnezeny.sk)	Zuzana Pavlíčková v rozhovore o tom, ako sa dá dosiahnuť súlad pracovného a rodinného života	27.07.2022

Názov	Popis	Dátum
Hlavné správy (TA3) (začiatok od 20:15)	K situácii neobsadenej pozície verejného ochran- cu práv	26.07.2022
pravda.sk	Účast tímu Strediska na Dúhovitom Pride, príhovor (začiatok od 32:00)	23.07.2022
V ženskom rode (podcast)	Diskusia s odborníčkami na tému Svadobný sen, manželská realita	22.07.2022
Hlavné správy (TA3) (začiatok od 05:45)	Slovákom v Rakúsku zrovnoprávnili dávky – reportáž k znevýhodňovaniu migrujúcich pra- covníkov	21.07.2022
pravda.sk	Za všetky rodiny	18.07.2022
Karty na stôl (plus7dni.pluska.sk)	Slúžia témy LGBTI+ a interrupcie na zbytočnú polarizáciu spoločnosti?	12.07.2022
Noviny (Tv JOJ) (začiatok od: 0:11:35)	Záujem pomáhať Ukrajine klesá	09.06.2022
K veci: Platy učiteľov vs. vyššie dane (RTVS)	Rozhovor so Silviou Porubánovou k súčasnej situácii a jej vplyve na budúcu generáciu učiteľov	07.06.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:40:00)	Vyjadrenie do ankety	05.06.2022
Matovičov boj za tradičnú rodinu nemusí zvýšiť pôrodnosť. Len peniaze nestačia (sme.sk)	Rodičovstvo ako osobná voľba – rozhovor so Sil- viou Porubánovou	01.06.2022
Festival FemFest	Diskusia Postavenie žien v regionálnej politike	25.05.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:34:00)	Rómske komunity a fenomén zvýšenia pôrodnosti u tínedžeriek	24.05.2022
Kam až zjdu návrhy na obmedzovanie prístupu k interrupciám? (blog.sme.sk)	Zuzana Pavlíčková v blogu pre sme.sk	21.05.2022
Právnička: Ak vysoké školy sexuálne obťažovanie ig- norujú, môžu porušovať zákon (sme.sk)	Rozhovor s Miroslavou Novodomcovou	12.05.2022
Nikdy viac? (blog.sme.sk)	Bogdana Micovčinová a Radka Vícenová v blogu pre sme.sk	10.05.2022
pluska.sk	Prezentácia predstaviteľov orgánov činných v trestnom konaní na internete	02.05.2022
Spravodlivosť pre obete sex- uálneho obťažovania (blog.sme.sk)	Veronika Michelčíková v blogu pre sme.sk	29.04.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:33:50)	Duševné zdravie starších osôb	26.04.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:04:25)	Preferenčné otrasy – reakcie na obvinenia bývalých členov vlády a vplyv na politické prefer- encie	25.04.2022
Prečo tak veľmi záleží na tom, ako reportujeme o sexuálnom obťažovaní? (blog.sme.sk)	Radka Vícenová v blogu pre sme.sk	21.04.2022

Názov	Popis	Dátum
Tv noviny online (Tv Markíza)	Reakcie na uvoľnenie opatrení	21.04.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:24:30)	Solidarita voči Ukrajincom a Ukrajinkám	17.04.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:28:00)	Vnímanie veľkonočných sviatkov tradične aj netradične	16.04.2022
Monitoring sexuálneho obťažovania a násilia na ženách (tlačová správa)	Zmienky: startup.sk , dennikn.sk , Newsfilter Deník N	13.04.2022
Deklaruje Slovenská republika záujem dosiahnuť skutočne inkluzívny vzdelávací systém? (blog.sme.sk)	Zuzana Pavlíčková v blogu pre sme.sk	12.04.2022
Doslova (tv.hnonline.sk)	Radka Vicenová o odsúdení Mariána Kotlebu	11.04.2022
Teleráno (TV Markíza) (začiatok od 58:15)	K vnímaniu Veľkonočných sviatkov	11.04.2022
Správy RTVS (RTVS)	K otázke nosenia rúšok	08.04.2022
Hospodárske noviny	Dopad pandémie ochorenia COVID-19 na ekonomiku, sociálny a rodinný život	07.04.2022
Ako médiá informujú o násilí na ženách? (blog.sme.sk)	Anna Máriássyová v blogu pre sme.sk	06.04.2022
V politike (TA3) (začiatok od 31:30)	Eduard Heger je rok premiérom	02.04.2022
Rozhovory v štúdiu (RTVS)	Silvia Porubánová o tom, ako sa darí politikám u nás aj vo svete	01.04.2022
Hlavné správy (TA3) (začiatok od 14:40)	Eduard Heger je rok premiérom	01.04.2022
Právne piatky online	Silvia Porubánová s dekanom PF UMB v Banskej Bystrici v odbornej diskusii	11.03.2022
Prečo ozbrojený útok na Ukrajinu zo strany Ruskej federácie nie je vecou názoru? (blog.sme.sk)	Bogdana Micovčinová v blogu pre sme.sk	29.03.2022
Klub 24 (RTVS 24)	Solidarita s Ukrajinou a jej obyvateľmi	26.03.2022
TV Bratislava	Vplyv pandémie a vojny na našu psychiku	09.03.2022
Hlavné správy (TA3) (začiatok od 24:00)	Medzinárodný deň žien kedysi a dnes	08.03.2022
Nový čas	Solidaritu súčasnosti nesmie vystriedať ľahostajnosť	06.03.2022
Hospodárske noviny	Nenávistné prejavy v súvislosti s vojnovým konfliktom	05.03.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od: 0:48:00)	Vyjadrenie ku komunikácii prezidenta Putina	03.03.2022
startup.sk	Silvia Porubánová o vplyve vojny na psychiku Slovákov	01.03.2022

Názov	Popis	Dátum
Televízne Noviny (Tv Markíza)	Úcta k štátnej vlajke	27.02.2022
Výročie vraždy Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej (TA3)	Ako táto udalosť ovplyvnila spoločnosť	21.02.2022
Bratislava bez nenávisti	Spolu s ďalšími inštitúciami a organizáciami sme sa pridali k výzve primátora hlavného mesta Matúša Valla (RTVS – začiatok od 18:40, Správy RTVS , Startitup.sk , a iní)	21.02.2022
Ochrana práv zdravotne postihnutých osôb (tlačová správa)		17.02.2022
Ranné správy (RTVS) (začiatok od 32:50)	Andrea Maliňáková o spôsoboch ako sa zachovať, ak máte skúsenosť so sexuálnym obťažovaním	17.02.2022
Reportéri (RTVS)	Kauza Únos: boj o čas – prípad zavlčenia syna prezidenta Michala Kováča do cudziny	14.02.2022
Právo na pokojné zhromažďovanie nie je v demokratickej spoločnosti bezhraničné (blog.sme.sk)	Bogdana Micovčinová v blogu pre sme.sk	10.02.2022
Teleráno (Televízia Markíza) (začiatok od 14:50)	Silvia Porubánová o aktuálnom dianí v spoločnosti	10.02.2022
Reportéri (RTVS)	Nedostatočná právna úprava pri poskytovaní služby asistenčného psa pre ľudí so zdravotným znevýhodnením	07.02.2022
Pluska.sk	Komentár k militantným vyjadreniam na webe predajcu detských hračiek	05.02.2022
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od 22:30)	Vyjadrenie k marginalizovaným rómskym komunitám v súvislosti s čerpaním financií z Plánu obnovy	04.02.2022
Ako sa Slovensko nevyrovnalo so svojou históriou (blog.sme.sk)	Lucia Gandžalová v blogu pre sme.sk	02.02.2022
Nemožnosť očkovania neplnoletých tínedžerov (tlačová správa)		01.02.2022
Nech smrť Agnieszky nie je „len“ ďalšou správou z Poľska (blog.sme.sk)	Zuzana Pavlíčková v blogu pre sme.sk	28.01.2022
(Ne)primeranosť protipandemických vyhlášok ÚVZ (blog.sme.sk)	Bogdana Micovčinová a Veronika Michelčíková v blogu pre sme.sk	26.01.2022
Ľudské práva v čase pandémie (blog.sme.sk)	Bogdana Micovčinová v blogu pre sme.sk	24.01.2022
4. bratislavská kaviareň (Facebook)	Diskusia o tom, kam sa podela kultúrna komunikácia a ako sa dá dostať von z polarizovanej spoločnosti.	20.01.2022

Tabuľka č. 3: Zoznam podcastov za rok 2022

Názov	Hostia	Dátum
Ži a nechaj žiť pluralitne	Pavol Hardoš	13.11.2022
(Ne)Viera po slovensky	Martin Kováč	23.10.2022
Pozitívna akcia	Zuzana Pavlíčková, Michaela Mudroňová, Jaroslav Grygar, Ingrid Oláhová	17.10.2022
Bývanie si netreba zaslužiť	Michaela Ujházyová, Alena Vachnová, Nina Beňová	21.09.2022
Rodina je tam, kde sa cítim dobre	Alena Srnčíková	07.08.2022
Tradičné hodnoty	Lenka Martinčoková	01.08.2022
Za všetky rodiny	Zlatica Maarová	27.07.2022
Stvorení rovní v dôstojnosti	Anna Polcková	18.07.2022
Rešpekt je základ	Zuzana Bendíková a Radka Mikšík	11.07.2022
Je ťažké sa zbaviť frustrácie z toho, kam sa naša krajina uberá	Radka Vícenová	03.07.2022
Brániť demokraciu je povinnosť. Full stop	Grigorij Mesežnikov	26.06.2022
História sa neopakuje	Jakub Drábik	17.06.2022
Sme hrdými partnermi RomaSpirit	Magdaléna Rothová	13.06.2022
Budúcnosť Európy pre všetkých	Marco Németh	28.05.2022
Ako píšeme o násilí a sexuálnom obťažovaní	Veronika Valkovičová, Mia Žureková, Radka Vícenová, Anna Máriássyová, Miroslava Novodomcová	13.04.2022
Každý deň by mal byť MDR	Vladimír Horváth	08.04.2022
Biela Vrana	Lenka Ticháková	17.01.2022
Tisova ulica vo Varíne je hanbou Slovenska	Andrea Erdősová, Ladislav Zamboj	07.01.2022

Fotka z nahrávania podcastu Ako píšeme o násilí a sexuálnom obťažovaní:

Tabuľka č. 4: Zoznam tlačových správ za rok 2022

Názov		Hostia	Dátum
1.	Mikuláš by nemal diskriminovať (pdf, 134 KB)		07.12.2022
2.	Národná rada Slovenskej republiky rodičovským bonusom schvaľuje diskrimináciu (pdf, 110 KB)		19.10.2022
3.	Nelegitimizujeme nenávisťné hnutia (pdf, 109 KB)		10.08.2022
4.	K medializovanému prípadu pani Lednárovej (pdf, 151 KB)		01.08.2022
5.	Pri zobrazovaní násillia na ženách a sexuálneho obťažovania v médiách sa zabúda na obeť (pdf, 303 KB)		13.04.2022
6.	Ochrana práv zdravotne postihnutých osôb (pdf, 105 KB)		17.02.2022
7.	Očkovanie detí posilňovacou dávkou (pdf, 274 KB)		01.02.2022

VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

I. Záväzky vyplývajúce z akčných plánov, koncepcií a medzinárodnej spolupráce

Postoje žiakov a žiačok v kontexte prevencie radikalizácie mladých

V rámci úlohy vyplývajúcej z *Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024*, Stredisko realizovalo výskum postojov stredoškolákov a stre-

doškolačiek. Do dotazníkového zisťovania sa zapojilo 523 chlapcov a 551 dievčat z 61 škôl, z toho 19 gymnázií a 42 stredných odborných škôl od prvého po štvrtý ročník zo všetkých krajov Slovenska. Vzorka bola reprezentatívna z hľadiska pohlavia a veku žiactva a tiež z hľadiska typu a veľkosti školy. Výskumná správa bola zverejnená pod názvom **Podpora demokratických hodnôt medzi stredoškolskou mládežou: Výskum**

postojov žiakov a žiačok stredných škôl k vybraným aspektom extrémizmu. Cieľom výskumnej štúdie bolo zmapovať a analyzovať postoje stredoškolákov a stredoškolačiek k rôznym definičným aspektom extrémizmu (napr. nacionalizmus, xenofóbia, autoritarizmus alebo antielitizmus) so špecifickou pozornosťou venovanou prítomnosti myšlienok xenofóbie v rôznych formách a podobách. Táto úloha kladla dôraz na zmapovanie postojov mládeže v témach, ktoré môžu viesť k ich ďalšej radikalizácii, na určenie rizikových skupín žiakov a žiačok na základe zozbieraných dát a tiež na vytvorenie poznatkovej bázy pre tvorbu vzdelávacích aktivít cielených na elimináciu takýchto postojov a podporu tolerance v spoločnosti.

61

 Správa z výskumu je dostupná na webovom sídle Strediska

Monitorovať problematiku obťažovania na pracoviskách a odstraňovanie prejavov diskriminácie, šikanovania a sexizmu v pracovno-právnych vzťahoch

V roku 2022 bola spracovaná komparácia právnej úpravy pojmov šikanovanie, obťažovanie, sexizmus a sexuálne obťažovanie v oblasti pracovnoprávnych vzťahov v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch, smerniciach a odporúčaníach EÚ a Rady Európy a vo vnútroštátnej legislatíve. Na základe porovnania právnej úpravy sa javí ako potrebné špecifikovanie monitoringu na pre-

javy sexizmu a sexuálne obťažovanie. Rovnako bol spracovaný prehľad realizovaných výskumov a dostupných dát pre vyhodnotenie v oblasti sexuálneho obťažovania a prejavov sexizmu s cieľom identifikovania bielych miest, na ktoré by bolo vhodné zamerať ďalší monitoring. Na základe zistení z prípravnej fázy bola spracovaná interná správa a návrh výskumu/monitoringu.

Zvyšovanie povedomia vybraných cieľových skupín, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencia a odstraňovanie stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

V máji 2022 Stredisko spolupracovalo na realizácii online workshopu v rámci projektu zvyšovania kompetencií sebaobhajoby mladých ľudí s poruchami autistického spektra. Workshop organizovalo o. z. A-centrum/Bez návodu. Účastníci a účastníčky sa dozvedeli o základných kompetenciách Strediska, o definičných znakoch diskriminácie podľa antidiskriminačného zákona a možnostiach právnej a inej od-

bornej pomoci Strediska. Získané informácie a zdroje využili účastníci a účastníčky pri analýze vybraných prípadov, ku ktorým pripravovali podnety, navrhovali možné podporne dokumenty a iné kroky v rámci sebaobhajoby. Na základe skúsenosti s workshopom bolo v júni realizované stretnutie s A-centrom spolu s tímom vzdelávacích činností s cieľom nastavenia možnej spolupráce.

Monitorovanie dodržiavania základných ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím, kvalitatívna a kvantitatívna analýza zameraná na vybrané formy sociálnych služieb s cieľom identifikovať nedostatky a príklady dobrej praxe

Ako plnenie úlohy z *Národného programu rozvoja životných podmienok osôb*

so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 Stredisko spracovalo výskumnú správu ***Dostupnosť komunitných sociálnych služieb pre ľudí so zdravotným znevýhodnením***. Jej cieľom bolo zmapovať priestorovú a finančnú dostupnosť sociálnych služieb pre ľudí so zdravotným znevýhodnením poskytovaných terénou a ambulantnou formou. Priestorovú dostupnosť Stredisko skúmalo na základe údajov z Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb. Zistenia ukazujú, že jednotlivé typy služieb sú rozmiestnené veľmi nerovnomerne a v niektorých regiónoch takmer absentujú. Tieto

nedostatkové oblasti, ako aj regióny so zvýšenou koncentráciou, sa však pri každej službe líšia. Pri sledovaní finančnej dostupnosti prostredníctvom zverejnených cenníkov a VZN sa nepotvrdilo, že by v menej rozvinutých regiónoch boli sociálne služby viac finančne náročné. Pri terénnych opatrovateľských službách, ktoré ako jediné bolo možné hodnotiť v priestorovom kontexte, sa ukázalo, že výška poplatkov je v prípade verejných poskytovateľov do značnej miere prispôsobená výške priemernej mzdy. Zároveň sú ale ceny neverejných poskytovateľov všetkých skúmaných typov sociálnych služieb vyššie ako pri verejných poskytovateľoch, čo pri nedostatočnej verejnej sieti predstavuje problém v rovnosti prístupu k sociálnym službám.

II. Dopady pandémie ochorenia COVID-19 na ľudské práva

Dopady pandémie ochorenia COVID-19 v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a v oblasti vzdelávania a dopady na vybrané základné práva a slobody

Stredisko sa pri skúmaní dopadov pandémie COVID-19 na ľudské práva za-

meralo na tri oblasti - vzdelávanie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a pracovno-právnu oblasť. Prostredníctvom právnej analýzy vyhodnotilo, či dochádzalo počas pandémie k obmedzovaniu ľudských práv prostredníctvom prijímaných zákonov a nariadení a na základe dát aj existujúcich výskumov opísalo dopady týchto legislatívnych zmien na obyvateľstvo. Napriek tomu, že explicitných obmedzení ľudských práv v sledovaných oblastiach nebolo veľa, dopady na užívanie konkrétnych práv garantovaných medzinárodnými dohovormi boli pomerne výraz-

né. V oblasti vzdelávania bol výrazne obmedzený prístup k vzdelaniu, zvlášť pre znevýhodnené skupiny, a tiež jeho kvalita. Pracovno-právna oblasť bola poznačená zmenami Zákonníka práce, ktoré posilňovali práva zamestnávateľov, čo bolo jednou z príčin nárastu nezamestnanosti. Na druhej strane boli vytvorené kompenzačné mechanizmy na podporu zachovania pracovných miest. V oblasti zdravotníctva bola upravená definícia správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti, aby sa prispôbila aktuálnym podmienkam. V praxi to znamenalo rušenie plánovaných hospitalizácií a celkovo nižšiu dostupnosť inej ako neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

III. Strategické témy

Monitoring používania slova „diskriminácia“ a rámcovania problematiky diskriminácie v médiách za obdobie júl 2020 – jún 2021

Stredisko sa pri skúmaní dopadov pandémie COVID-19 na ľudské práva zameralo na tri oblasti - vzdelávanie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a pracovno-právnu oblasť. Prostredníctvom právnej analýzy vyhodnotilo, či dochádzalo počas pandémie k obmedzovaniu ľudských práv prostredníctvom prijímaných zákonov a nariadení a na základe dát aj existujúcich výskumov opísalo dopady týchto legislatívnych zmien na obyvateľstvo. Napriek tomu, že explicitných obmedzení ľudských práv v sledovaných oblastiach nebolo veľa, dopady na užívanie konkrétnych práv garan-

ovaných medzinárodnými dohovormi boli pomerne výrazné. V oblasti vzdelávania bol výrazne obmedzený prístup k vzdelaniu, zvlášť pre znevýhodnené skupiny, a tiež jeho kvalita. Pracovno-právna oblasť bola poznačená zmenami Zákonníka práce, ktoré posilňovali práva zamestnávateľov, čo bolo jednou z príčin nárastu nezamestnanosti. Na druhej strane boli vytvorené kompenzačné mechanizmy na podporu zachovania pracovných miest. V oblasti zdravotníctva bola upravená definícia správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti, aby sa prispôbila aktuálnym podmienkam. V praxi to znamenalo rušenie plánovaných hospitalizácií a celkovo nižšiu dostupnosť inej ako neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

 [Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

Monitoring naratívov extrémistických skupín v médiách

Stredisko sa vo svojich monitorovacích aktivitách zameraných na zobrazovanie rôznych aspektov diskriminácie a ľudských práv zameralo aj špecificky na to, ako sa v mediálnom diskurze hovorí o hnutiach, ktoré tieto princípy odmietajú, prípadne spochybňujú. V monitoringu zame-

ranom na zobrazovanie problematiky nenávistných ideológií (resp. extrémizmu) v médiách sme sledovali, ako narábajú s problematikou nenávistných ideológií, s cieľom poskytnúť deskriptívnu analýzu toho, akým spôsobom sa v mediálnom diskurze vytvára obraz o nenávistných ideológiách, tzn. či médiá dostatočne a korektne vysvetľujú, prečo sú dané subjekty extrémistické, prípadne proti ktorým princípom demokratického zariadenia vystupujú, a či

sa pojem extrémizmus nepoužíva bez kontextu, čím sa prispieva k vyprázdňovaniu a znejasňovaniu pojmu. Zároveň, vzhľadom na časový rámec analyzovaných údajov, sme sa pozreli aj to, či došlo k zmene spôsobu a kontextu informovania o nenávistných ideológiách v dôsledku ruskej vojenskej invázie na Ukrajinu.

Na základe analýzy 929 mediálnych príspevkov zo 44 médií, v danom časovo období (január až marec 2022) najsledovanejších, Stredisko upozornilo na nízku mieru kontextuálneho informovania o nenávistných ideológiách, a tiež na nízku mieru upresňovania ich základných definičných charakteristík.

[Publikácia je dostupná na webovom sídle Strediska](#)

VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

Stredisko v roku 2022 realizovalo výchovno-vzdelávacie aktivity zamerané na šírenie osvetu v oblasti nediskriminácie a ľudských práv s cieľom zvyšovania tolerance v spoločnosti a eliminácie foriem správania sa, ktoré vykazujú prvky porušovania ľudských práv a nediskriminácie. Nadväzujúc na prax z uplynulých 2 rokov, aj v roku 2022 boli okrem realizácie podujatí prezenčnou formou k dispozícii aj dištančné (online) formy vzdelávania. V roku 2022 sa Stredisko sústredilo pri organizácii vzdelávacích podujatí najmä na dospelé

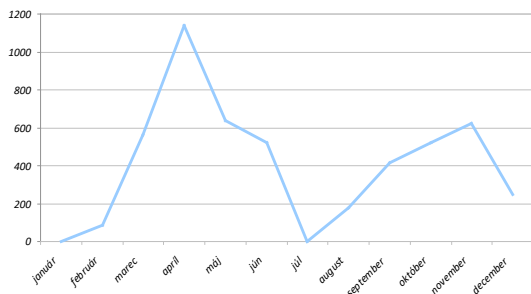
cieľové skupiny. Počet vzdelávacích aktivít pre dospelých stúpol v porovnaní s rokom 2021 o 68 %. Naopak, aktivít pre základné školy bolo v porovnaní s predošlým rokom menej o 28 % a aktivít pre stredné školy menej o 22 %.

Celkovo Stredisko realizovalo 199 vzdelávacích aktivít (pre 4940 účastníkov/účastníčok), čo predstavuje pokles o 7 % v porovnaní s rokom 2021, v ktorom sa uskutočnilo 215 aktivít (pre 5 469 účastníkov/účastníčok).

Tabuľka č. 5: Prehľad vzdelávacích aktivít v roku 2022 a porovnanie s rokom 2021

cieľová skupina	počet účastníkov/účastníčok			počet vzdelávacích aktivít			počet škôl / inštitúcií		
rok	2021	2022	Porovnanie 2022 s 2021 (%)	2021	2022	Porovnanie 2022 s 2021 (%)	2021	2022	Porovnanie 2022 s 2021 (%)
základné školy	2 391	1 867	pokles o 22%	109	79	pokles o 28%	39	31	pokles o 21%
stredné školy	2 361	1 740	pokles o 26%	72	63	pokles o 22%	22	18	pokles o 18%
dospelé skupiny	741	1 333	zvýšenie o 80%	34	57	zvýšenie o 68%	23	36	zvýšenie o 57%
celkom	5469	4940	pokles o 10%	215	199	pokles o 7%	84	85	zvýšenie o 1%

Graf 1 – Vývoj počtu účastníkov/účastníčok vzdelávacích aktivít v roku 2022

Z hľadiska počtu účastníkov a účastníčok bola najlepším obdobím jar 2022. Uvedený graf znázorňuje vzdelávanie detí, mládeže aj dospelých cieľových skupín. V mesiaci júl sa prejavuje prestávka v oblasti vzdelávania z dôvodu letných prázdnin a čerpania dovolení na pracoviskách vo verejnom aj súkromnom sektore.

Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín v ozbrojených a iných silových zložkách SR a tiež verejnosti o radikalizme a extrémizme

Úlohu vyplývajúcu z Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024 Stredisko realizovalo v spolupráci nielen so silovými zložkami, ale aj inými subjektmi. Celkovo bolo zrealizovaných 7 aktivít pre 157 účastníčok a účastníkov pre úrady práce a pedagogické zamestnankyne a zamestnancov, v rámci ktorých sme sa venovali téme radikalizácie a extrémizmu so zameraním na aktuálne prejavy v spoločnosti a prejavy

na základných a stredných školách, nenávisným prejavom a šírením informácií, ktoré nie sú založené na objektívnych faktoch a skutočnostiach. Špecifickou vzdelávacou aktivitou bola účasť vojenskej polície na vzdelávaní, ktorej sa zúčastnilo celkovo 50 príslušníkov. Celkovo Stredisko uskutočnilo 32 aktivít pre 783 účastníkov a účastníčok na tému radikalizácie a extrémizmu aj v spolupráci so školami.

Vzdelávanie mládeže a pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyň o rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí

67

Stredisko v roku 2022 realizovalo vzdelávacie aktivity vyplývajúce z *Akčného plánu rovnosti mužov a žien a rovnosti príležitostí na roky 2021 – 2027*. V rámci uvedenej úlohy Stredisko realizovalo celkovo 31 aktivít pre 724 účastníčok a účastníkov. Z toho 19 aktivít bolo určených pre dospelé cieľové skupiny pre 405

účastníčok a účastníkov a 12 aktivít pre mládež zo základných a stredných škôl pre 319 žiačok a žiakov. Stredisko sa téme rovnosti mužov a žien zaoberalo vo viacerých vzdelávacích moduloch – nediskriminácia, sexuálne obťažovanie, rodová rovnosť, manažment rozmanitosti a rovného zaobchádzania.

Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencia a odstraňovanie stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

Stredisko tieto aktivity realizuje v rámci úlohy vyplývajúcej z *Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2023*. Počas roku 2022 sa uskutočnili 4 podujatia (101 účastníkov a účastníčok) určené klientele a zamestnancom a zamestnankyniam zariadení sociálnych služieb. Jedno podujatie sa uskutočnilo v zariadení v Slovenskej Lupči a 3 podujatia na jednotlivých prevádzkach Domova

Márie v Banskej Štiavnici. Celodenný tréning inšpektorov a inšpektoriek práce (30 účastníkov a účastníčok), realizovaný 25. apríla 2022, sa týkal problematiky nediskriminácie a manažmentu diverzity. Téma práv osôb so zdravotným postihnutím bol venovaný osobitný priestor. Podobne sa problematika premietla do vzdelávania pre Ministerstvo životného prostredia SR v jeseni 2022 (2 skupiny – celkom 30 účastníkov a účastníčok).

Tabuľka č. 6: Prehľad vzdelávacích aktivít v jednotlivých zariadeniach

dátum	škola / cieľová skupina	vz. podujatie	počet
22.4.2022	Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov, Slovenská Ľupča	ZSS a ľudské práva	16
25.4.2022	Národný inšpektorát práce	Nediskriminácia	30
19.9.2022	Ministerstvo životného prostredia SR	Manažment rozmanitosti	16
10.10.2022	Ministerstvo životného prostredia SR	Manažment rozmanitosti	14
11.11.2022	Domov Márie, Banská Štiavnica	ZSS a ľudské práva	22
11.11.2022	Domov Márie, Banská Štiavnica	ZSS a ľudské práva	29
2.12.2022	Domov Márie, Banská Štiavnica	ZSS a ľudské práva	34

Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín v ozbrojených a iných silových zložkách SR a tiež verejnosti o radikalizme a extrémizme

Úloha Stredisku vyplýva z *Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024*. Na dopyt Vojenskej polície sa dňa 11. októbra 2022 v Okruhovom dome armády v Trenčíne uskutočnilo podujatie

lektorsky zabezpečené Strediskom s celoslovenskou pôsobnosťou pre cca 50 príslušníkov a príslušníčok ozbrojených zložiek venované problematike rasizmu a extrémizmu.

68

Realizovať programy a školenia pre zamestnávateľov o metódach rozpoznávania a riešenia diskriminácie a jej základných príčin vrátane proti rómskeho rasizmu a zaujatosti

Stredisko realizovalo uvedené aktivity vyplývajúce z *Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*. K aktivitám priamo adresovaným zamestnávateľom, venujúcim sa téme diskriminácie v pracovnoprávných vzťahoch, ako aj osobitne diskriminácii Rómov a Rómiok, patrili 4 podujatia pre Žilinskú univerzitu v Žiline, Ministerstvo životného prostredia SR a Ministerstvo dopravy a výstavby SR. Zúčastnilo sa na nich celkom 85 účastníkov a účastníčok.

kov, hoci klientov a klientiek z komunitných centier, venované problematike nediskriminácie. Tieto aktivity Stredisko realizovalo v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Uvádzame taktiež Celodenný tréning inšpektorov a inšpektoriek práce (30 účastníkov a účastníčok), realizovaný 25. apríla 2022 v spolupráci s Národným inšpektorátom práce. Téma sa priamo týkala metód rozpoznávania a riešenia diskriminácie a jej základných príčin, osobitný priestor bol venovaný diskriminácii Rómov a Rómiok.

K relevantným aktivitám patria aj 2 aktivity pre 71 účastníčok a účastní-

Tabuľka č. 7: Prehľad vzdelávacích aktivít pre zamestnávateľov v rámci uvedenej úlohy

dátum	škola / cieľová skupina	vz. podujatie	počet
25.4.2022	Národný inšpektorát práce	Nediskriminácia	30
22.6.2022	Žilinská univerzita, Žilina	predsudky v akademickej praxi	15
12.9.2022	Ministerstvo životného prostredia SR	Nediskriminácia	10
5.10.2022	Ministerstvo životného prostredia SR	Nediskriminácia	10
3.11.2022	Ministerstvo dopravy a výstavby SR (online)	Nediskriminácia	50
22.11.2022	Komunitné centrum, Školská 410, Pavlovce nad Uhom	Nediskriminácia	34
22.11.2022	Komunitné centrum, Michalovská 1498/40, Sobrance	Nediskriminácia	37

Zvyšovať povedomie zamestnancov a zamestnávateľov o diverzite a rovnosti na pracovisku prostredníctvom tzv. senzibilizačných programov

69

Stredisko realizovalo uvedené aktivity vyplývajúce z *Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*. Uvedenej téme sa Stredisko venovalo v rámci témy Nediskriminácia a Manažment rozmanitosti a rovného zaobchádzania, v rámci ktorých sa uskutočnilo celkovo 7 aktivít pre 188 účastníkov a účastníkov. O vzdelávanie prejavili

li záujem rezorty v rámci Slovenskej republiky, ale aj Národný inšpektorát práce. Okrem uvedených subjektov prejavili záujem o tému aj iné cieľové skupiny rozširujúce okruh subjektov, ktorým bola téma určená – takýchto aktivít sa realizovalo celkovo 5 pre 145 účastníkov a účastníkov – komunitné centrá, Univerzita Komenského v Bratislave, Trenčianska univerzita v Trenčíne.

Realizácia programov pre mladých ľudí vstupujúcich na trh práce s cieľom zvýšenia ich povedomia o ochrane pred diskrimináciou v kontexte rodovej rovnosti a zosúladovania rodinného a pracovného života

Stredisko realizovalo uvedené aktivity vyplývajúce z *Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*. Uvedená téma je štandardnou súčasťou vzdelávacieho modulu Nediskriminácia, v rámci ktorej Stredisko realizovalo celkovo 12 vzdelávacích aktivít pre 319 žiačok a žiakov základných a stredných škôl. O tému prejavili záujem predovšetkým stredné školy, ktoré vzdelávacím

programom chceli informovať žiakov a žiačky o problematike nediskriminácie v súvislosti s ich vstupom na trh práce, zosúladenie rodinného a pracovného života, rodovou rovnosťou aj vo vzťahu k marginalizovaným rómskym komunitám s cieľom odstránenia negatívnych predsudkov a stereotypov aj z pohľadu žiačok a žiakov, ako možných budúcich zamestnávateľov. Nad rámec uvedenej aktivity sa realizovalo vzdelávanie aj v komunitných centrách ako cieľovej

skupiny, ktorá nevyplyvala z akčného plánu, ale bol prejavovaný záujem zo strany komunitných centier. Týmto spôsobom sa realizovali 2 aktivity pre 71 účastníčok a účastníkov z komunitných centier, pričom Stredisko nevedie presný údaj, koľko z uvedených účastníčok a účastníkov u

vedeného počtu je možné kvalifikovať, ako mladých ľudí. Stredisko zastáva názor, že uvedené aktivity boli vhodné pre všetkých, ktorí sa aktivity zúčastnili, nielen pre mladých ľudí. Tieto aktivity Stredisko realizovalo v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.

Poskytovať pravidelné školenia o proti rómskom rasizme pre právnikov, sudcov, lekárov, zdravotné sestry ako aj štátnych zamestnancov, úradníkov miestnej samosprávy a ďalšie príslušné zainteresované strany zapojene do poskytovania právnych, sociálnych a zdravotných služieb vo verejnom záujme vrátane organizácií občianskej spoločnosti.

Úloha vyplýva z *Akčného plánu Prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*. K relevantným aktivitám patrilo najmä 5 podujatí (pre celkom 95 účastníkov a účastníčok), realizovaných počas jesene 2022 zameraných na tému rasizmu a extrémizmu. Pri organizácii podujatí Stredisko spolupracovalo s úradmi práce v Žiline, Martine, Liptovskom Mikuláši a Dolnom

Kubíne, ktoré zabezpečili účasť učiteľov a učiteľiek škôl v regióne, ako aj zástupcov a zástupkyň CPPPaP, Mestskej polície, Policajného zboru, prokuratúry, ÚPSVaR a pod. Tieto podujatia sa uskutočnili v prezenčnej forme. Okrem toho sa 12. decembra 2022 uskutočnilo online vzdelávanie v téme rasizmu a extrémizmu pre kolektív zamestnancov a zamestnankyň Špeciálnej základnej školy vo Veľkom Krtíši.

Tabuľka č. 8: Prehľad vzdelávacích aktivít o proti rómskom rasizme

dátum	škola / cieľová skupina	vz. podujatie	počet
26.10.2022	ÚPSVaR, Žilina	Extrémizmus	13
8.11.2022	ÚPSVaR, Martin	Extrémizmus	18
9.11.2022	ÚPSVaR, Liptovský Mikuláš	Extrémizmus	12
9.11.2022	ÚPSVaR, Dolný Kubín	Extrémizmus	33
12.12.2022	Špeciálna základná škola, Za parkom 3, Veľký Krtíš (online)	Extrémizmus	19

Podporovať prevenciu šikany mladých ľudí na základe ich skutočnej alebo domnejšej sexuálnej orientácie

Uvedenú aktivitu Stredisko realizovalo v rámci *Stratégie SR pre mládež na roky 2021 – 2028*. Stredisko zároveň uvádza, že problematika kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí a internetu v kontexte ľudských práv, bola v roku 2022 najžiadanejšou témou pre základné a stredné školy. Celkovo bolo realizovaných 70 aktivít pre 1 718 žiakov a žiačok základných škôl (43 aktivít, 1 037 žiakov a žiačok) a stredných škôl (27 aktivít, 681 žiakov a žiačok). Stredisko uvádza, že neoddeliteľnou súčasťou vzdelávacieho modulu je aj

problematika príslušnosti k skutočnej alebo domnejšej sexuálnej orientácie ako jeden z mnohých dôvodov šikany, kyberšikany v kolektíve detí a mládeže. Stredisko zároveň uvádza, že uvedenej téme sa venuje aj v rámci vzdelávania dospelých cieľových skupín – pedagogickí zamestnanci a zamestnankyne škôl, koordinátori a koordinátorky v rámci národného projektu Ochrana detí pred násilím. Pre dospelé cieľové skupiny Stredisko realizovalo celkovo 17 aktivít pre 424 účastníkov a účastníkov.

Súťaž Moje ľudské práva

71

Stredisko zrealizovalo 10. ročník výtvarnej súťaže Moje ľudské práva, ktorej cieľom je šírenie osvety v oblasti ľudských práv a nediskriminácie na prvom a druhom stupni základných škôl, špeciálnych školách a základných umeleckých školách.

- *Želám si, aby sme mysleli nielen na seba, ale aj na ostatných okolo nás* - 1. stupeň základných škôl, špeciálne základné školy,
- *Som aká som/som aký som – som ľudská bytosť* – 2. stupeň základných škôl, špeciálne základné školy,
- *Medzinárodný deň ľudských práv - plagát* – základná umelecká škola

Stredisko oslovilo všetky základné školy, špeciálne školy a základné umelecké školy mailovou formou spolu s opisom súťaže, jej podmienkami, témami a graficky spracovaným plagátom. Témy výtvarných prác pre rok 2021 boli nasledovné:

Ku dňu uzatvorenia súťaže bolo doručených celkovo 1 030 výtvarných diel z celej Slovenskej republiky. Víťazi a víťazky súťaže boli odmenení vecnými cenami poskytnutými nielen Strediskom, ale aj sponzormi - Dedoles, JustLove, Pískacie.

Vítazné práce sú uverejnené na webovej stránke Strediska

Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

V roku 2022 Stredisko realizovalo vzdelávacie aktivity pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny v oblasti ľudských práv a nediskriminácie zamerané na šírenie osvedčenia, zvyšovanie informovanosti či scitlivenie spoločnosti. Celkovo sa realizovalo 57 vzdelávacích aktivít pre 1 333 účastníkov/účastníčok v rámci celej Slovenskej republiky, pričom s viacerými subjektmi vzdelávania

má Stredisko kontinuálnu spoluprácu v oblasti vzdelávania už niekoľko rokov. Okrem štandardných tém, ktoré sú súčasťou ponuky aktivít pre dospelé cieľové skupiny, Stredisko pripravilo aj vzdelávanie na mieru so zohľadnením špecifických potrieb subjektov vzdelávania. V roku 2022 Stredisko realizovalo vzdelávanie v nasledovných témach:

- Prevencia a eliminácia diskriminácie na pracovisku,
- Manažment rozmanitosti a rovného zaobchádzania,
- Sexuálne obťažovanie na pracovisku,
- Extrémizmus a rasizmus v kontexte ľudských práv,
- Rovnosť a nediskriminácia v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5),
- Debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Šikana na pracovisku, mobbing, bossing,
- Sexuálne obťažovanie na pracovisku
- Rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien.

Stredisko uvádza, že vyššie uvedené témy boli realizované buď samostatne, alebo kombináciou dvoch a viacerých tém v rámci jednej vzdelávacej aktivity z dôvodu špecifických požiadaviek adresátov vzdelávania.

Tabuľka č. 9: Prehľad vzdelávacích aktivít pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

	téma	počet aktivít	počet účastníkov/ účastníčok
1.	prevencia a eliminácia diskriminácie na pracovisku	10	303
2.	manažment rozmanitosti a rovného zaobchádzania	2	30
3.	Sexuálne obťažovanie na pracovisku	4	47
4.	extrémizmus a rasizmus v kontexte ľudských práv	7	157
5.	rovnosť a nediskriminácia v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5)	1	1
6.	debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím	1	1
7.	šikana na pracovisku, mobbing, bossing	3	95
8.	rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien.	2	24
9.	kyberšikana bezpečnosť používania sociálnych sietí v kontexte ľudských práv	19	424
10.	obchodovanie s ľuďmi	4	106
11.	ľudské práva	5	115
12.	ľudské práva pre zariadenia sociálnych služieb	1	16

Stredisko v roku 2022 zaslalo ponuku vzdelávacích aktivít rôznym inštitúciám a organizáciám, ktoré sú súčasťou štandardnej ponuky uverejnenej na webovej stránke www.snslp.sk v záložke vzdelávanie. V rámci vzdelávacích aktivít Stredisko spolupracovalo s viacerými subjektmi, ktorých požiadavkám sme vyhovelí, v dôsledku čoho vznikla kontinuálna spolupráca počas celého roku 2022. Medzi takéto subjekty patrí napríklad Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, alebo Ministerstvo životného prostredia SR, Úrad vlády SR a iné.

Počas uplynulého roka sa realizovalo 5 vzdelávacích aktivít pre 99 študentov a študentiek vysokých škôl

so zameraním na právo, pedagogiku, sociálne a ekonomické vzťahy, 1 aktivita určená pre zamestnancov a zamestnankyne Žilinskej univerzity v Žiline na tému predsudky, 1 aktivita pre vojenskú políciu na tému extrémizmus, 12 vzdelávacích aktivít na úrovni ministerstiev, dvojročná vzdelávacia aktivita pre Národný inšpektorát práce so zameraním na problematiku diskriminácie a nastavením spolupráce medzi inštitúciami. Stredisko realizovalo aj vzdelávanie pre pedagogické zamestnankyne a zamestnancov škôl, komunitné centrá na úrovni marginalizovaných rómskych komunít či záchytný tábor pre odíedencov z Ukrajiny na tému obchodovania s ľuďmi.

V roku 2022 Stredisko úspešne nadviazalo spoluprácu v rámci Národného projektu Ochrana detí pred násilím,

v rámci ktorého lektori Strediska realizovali vzdelávacie aktivity pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny:

- ÚPSVaR Partizánske,
- ÚPSVaR Veľký Krtíš,
- ÚPSVaR Zvolen,
- ÚPSVaR Čadca,
- ÚPSVaR Žilina - 4x
- ÚPSVaR Martin – 2x
- ÚPSVaR Liptovský Mikuláš,
- ÚPSVaR Dolný Kubín,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka č. 9: Prehľad vzdelávacích aktivít pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

kraj	počet účastníkov/účastníčok	počet aktivít
Bratislavský kraj	650	33
Trnavský kraj	421	18
Trenčiansky kraj	231	12
Nitriansky kraj	1006	33
Žilinský kraj	1141	46
Banskobystrický kraj	521	28
Prešovský kraj	401	10
Košický kraj	399	16
SR - online	170	3

Spolupracujúce subjekty Strediska pri realizácii vzdelávacích aktivít (dospelé cieľové skupiny):

- Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov TNUAD, Trenčín
- Fakulta práva, Paneurópska vysoká škola, Bratislava
- Mestský úrad, Kežmarok
- Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov, Slovenská Ľupča
- Národný inšpektorát práce
- Ministerstvo obrany SR
- ÚPSVaR Partizánske, Partizánske
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Gymnázium Janka Jesenského, Bánovce nad Bebravou
- ÚPSVaR Zvolen, Poradenské centrum pre mladých Konekt
- ÚPSVaR Veľký Krtíš
- Základná škola, Laborecká, Humenné
- Záchytný tábor, Humenné
- Školský internát, J. Švermu, Zvolen
- Katolícka univerzita - Pedagogická fakulta, Ružomberok
- Základná škola, Pugačevova, Humenné
- Základná škola, Kudlovska, Humenné
- Základná škola, J. Švermu, Humenné
- Základná škola, SNP, Humenné
- Poradenské centrum pre mladých Konekt, Zvolen
- Obchodná akadémia, Považská Bystrica
- Úrad vlády SR
- Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny
- Žilinská univerzita, Žilina
- Vojenská polícia, Trenčín
- ÚPSVaR, Čadca
- ÚPSVaR, Žilina
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR
- ÚPSVaR, Martin
- ÚPSVaR, Liptovský Mikuláš
- ÚPSVaR, Dolný Kubín
- Domov Márie, Banská Štiavnica
- Základná škola, Bučany
- Komunitné centrum, Pavlovce nad Uhom
- Komunitné centrum, Sobrance
- Špeciálna základná škola, Veľký Krtíš

Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie na základných a stredných školách

Stredisko v roku 2022 realizovalo vzdelávacie aktivity určené pre prvý a druhý stupeň základných škôl a na stredných školách. Každoročne Stredisko oslovuje jednotlivé základné a stredné školy s ponukou vzdelávacích aktivít, pričom s mnohými školami Stredisko spolupracuje už niekoľko rokov. Vzhľadom k dopytu a dlhoročnými spoluprácami so základnými a strednými školami je

ponuka zo strany Strediska zasielaná na všetky základné a stredné školy v rámci Slovenskej republiky, pričom uspokojiť dopyt bolo možné na 49 školách z dôvodu obmedzenej kapacity Strediska na úseku vzdelávacej činnosti, ako aj z dôvodu, že v roku 2022 Stredisko zvýšilo podiel vzdelávacích aktivít pre dospelé cieľové skupiny v porovnaní s rokom 2021.

V roku 2022 Stredisko realizovalo vzdelávanie v nasledovných témach:

Tabuľka č. 10: Prehľad vzdelávacích aktivít pre základné a stredné školy

téma	základné školy		stredné školy	
	počet podujatí	počet účastníkov/účastníčok	počet podujatí	počet účastníkov/účastníčok
ľudské práva	4	79	4	103
nediskriminácia	1	45	4	127
rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien	3	62	4	84
holokaust	2	48	3	101
šikana, kyberšikana, bezpečnosť používania sociálnych sietí	43	1 037	27	681
práva dieťaťa	8	156	-	-
obchodovanie s ľuďmi	2	44	8	256
rasizmus, extrémizmus	16	395	9	231

Z uvedených informácií o počte vzdelávacích aktivít je jednoznačne preukázané, že problematika šikany, kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí a internetu je dlhoročne najžiadanejšou a najatraktívnejšou témou pre základné a stredné školy, aj vzhľadom

k spoločenskej situácii, medializovaným prípadom šikany, kyberšikany a rôznym prejavom správania sa nielen v online prostredí, ktoré prerástli až do hraničných konaní mládeže. Stredisko v roku 2022 realizovalo 3 online vzdelávacie aktivity.

Tabuľka č. 11: Počet aktivít na základných a stredných školách

cieľová skupina	počet účastníkov	počet podujatí
ZŠ	1867	79
SŠ	1740	63

Mnohé základné a stredné školy, s ktorými Stredisko spolupracovalo v roku 2022 sú dlhodobu spolupracujúce a vnímajú Stredisko ako spo-

ľahlivú a profesionálnu inštitúciu, ktorá predstavuje záruku objektívnosti.

77 Pre základné a stredné školy Stredisko poskytovalo 3 varianty vzdelávania:

- Variant A – 2 x 45 minút (obsahuje úvod o činnosti Strediska, vzdelávaciu aktivitu na zvolenú tému, príklady z praxe, diskusia, pracovné listy, obrazové, zvukovo-obrazové materiály)
- Variant B – 3 x 45 minút (variant A + podrobnejšie informácie k téme, diskusia, skupinová hra),
- Variant C – 4 x 45 minút (variant B + možnosť pozrieť si dokumentárny film, skupinová práca, tvorba projektov).

Obsah aktivít si lektori/lektorky Strediska prispôbujú požiadavkám škôl, situácii v konkrétnej skupine s ohľadom na vývoj aktivity. Obsah aktivít uvedený vyššie je len informačný. Vzhľadom k skutočnosti, že Stredisko realizuje vzdelávacie aktivity pre deti/mládež, je potrebné

zohľadniť aj časovú dotáciu a vytvorený priestor zo strany škôl. Základné a stredné školy najčastejšie preferovali vzdelávacie aktivity v trvaní 90 minút (2 vyučovacie hodiny – variant A) - 129 aktivít pre 3 277 žiakov/žiacok základných a stredných škôl bez ohľadu na formu vzdelávania.

Tabuľka č. 12: Počet aktivít v rámci jednotlivých variantoch vzdelávania

Variant	Počet účastníkov/účastníčok	Počet aktivít
var A 2x45	3 277	129
var B 3x45	314	12
var C 4x45	16	1

OSTATNÉ ÚLOHY

I. Členstvo vo výboroch a pracovných skupinách na vnútroštátnej úrovni

Počas roka 2022 sa zamestnanci a zamestnankyne Strediska aktívne zúčastňovali jednotlivých zasadnutí výborov **Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**. Konkrétne zasadnutí Výboru pre deti a mládež (3.5., 28.6., 5.10. a 13.12.2022), Výboru pre práva LGBTI osôb (12.5. a 21.11.2022), Výboru pre rodovú rovnosť (25.1., 16.3., 12.5., 14.6., 28.9., 5.10. a 6.12.2022), Výboru

pre národnostné menšiny a etnické skupiny (28.2., 16.6. a 7.12.2022) a Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím (29.3., 16.6. a 18.10.2022). Výkonná riaditeľka sa aktívne zúčastnila všetkých realizovaných zasadnutí **Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť v roku 2022** (27.5. a 28.11.2022).

Zamestnanci a zamestnankyne tiež participovali v nasledovných pracovných skupinách:

- Špeciálna pracovná skupina Umelá inteligencia – pod gesciou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, stretnutie k aktuálnemu stavu návrhov na úrovni EÚ, 22.6.2022 a 7.11.2022 (online);
- Špeciálna pracovná skupina pre digitálne vládnutie Slovenska – pod gesciou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, úvodné stretnutie organizované 4.10.2022 (online);
- Platforma aktérov k aktivite 3.1.2 Akčného plánu zdravie na roky 2022 – 2024 Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 – stretnutie 13.9.2022 (Bratislava) a 8.12.2022 (online);
- Expertná pracovná skupina k príprave Konceptie prevencie bezdomovectva do roku 2030 - pod gesciou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 10 pracovných stretnutí počas roka 2022;
- Expertná pracovná skupina k príprave Akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022-2030 - pod gesciou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

II. Spolupráca na vnútroštátnej úrovni

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska sa zúčastnili nasledovných pracovných stretnutí, rokovaní, školení a konferencií s relevantnými aktérmi v oblasti ľudských práv a nediskriminácie:

- Kaviareň OSF v SND, verejná diskusia, téma kultúrnej komunikácie, 21.1.2022;
- okrúhly stôl k problematike segregácie Rómov vo vzdelávaní a tvorbe právnej definície segregácie, organizovaný organizáciou EduRoma, 26.1.2022 (online);
- tlačová konferencia, Zastavme nenávistné prejavy, 21.2. 2022 Bratislava;
- workshop a prezentácia publikácie Právo na vzdelanie: Vyhodnotenie podľa indikátorov ľudských práv, marec 2022 (Bratislava);
- seminár IBM k MDŽ, 8.3. 2022 Bratislava;
- diskusia Týždeň.sk o platovej/rodovej nerovnosti, 9.3. 2022 Bratislava;
- Právne piatky na PF UMB, 11.3. 2022 so S. Porubánovou, (online);
- Slovenská akadémia vied - seminár projektu Athena Rodová rovnosť na SAV, 28.3.2022 (online);
- Úrad vlády ČR, odbor rovnosti žien a mužov, Česko-slovenský seminár k rovnosti žien a mužov, 4.4.2022 (online);
- seminár PDCS o násilnom extrémizme a Hooligans na Slovensku, 11.4.2022 (online);
- stretnutie RaD lídrov, SOVA Digital, 28.-29.4.2022 Chateau Gbelany;
- „Dúhový obed“, Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva, 17.5. 2022 Bratislava;
- Human Rights League, konferencia Fórum o integrácii 2022, predstavené činnosti Strediska v súvislosti s monitorovaním dodržiavania ľudských práv ľudí z Ukrajiny na Slovensku, 25.5.2022 (Bratislava);
- FemFest, 25.5.-26.5.2022, Prešov;

- stretnutie na Úrade splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity - segregácia detí z MRK a dobudovanie školskej infraštruktúry, 27.5. 2022 (Bratislava);
- slávnostné stretnutie na MZVEZ SR k diverzite a inklúzii, 23.5.2022 Bratislava;
- výročné stretnutie signatárov Charty diverzity Slovensko organizované Nadáciou Pontis, 30.5.2022 (Bratislava);
- Fórum pre ľudské práva a Európske centrum pre práva Rómov, stretnutie k projektu Boj proti diskriminácii Rómov na internete a mimo neho v Európe, 7.6.2022 (online);
- odborný seminár 20 rokov Súdnej rady SR, 10.6.2022 Bratislava,

- Small Talk organizovaný pre ambasádorov Charty diverzity Slovensko, na ktorom zástupkyňa strediska diskutovala o nastavovaní pracovných benefitov v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania a princípmi inklúzie (Nediskriminácia vs. podpora diverzity), 14.6.2022 (online);
- okrúhly stôl organizovaný Strediskom za účelom nastavenia inštitucionálnej spolupráce pri riešení šikany a kyberšikany na školách vzhľadom k problematickej praxi, 14.6.2022 (Bratislava);
- konferencia k predsedníctvu ČR v Rade EÚ Čas na rovnosť žien a mužov, 16.6.2022 (online);
- ÚPSVaR Brezno, pracovné stretnutie Multidisciplinárna spolupráca v kontexte prevencie sociálno-patologických javov v okrese Brezno, 20.6.2022 (Brezno);
- Galavečer VIA BONA, 29.6.2022, Bratislava;
- slávnostné otvorenie PRIDE Mesiaca, 30.6. 2022 Bratislava;
- pracovné stretnutie so zástupcami Zdravých regiónov za účelom dohodnutia spolupráce a vzájomnej výmeny informácií, 4.7.2022 (Bratislava);
- Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku - The EESC Fundamental Rights and Rule of Law Group, 8.7. 2022 (Bratislava);
- diskusia V ženskom rode naživo, Svadobný sen vs. manželská realita, 21.7.2022, Bratislava;
- PRIDE, 23.7.2022, Bratislava
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity – stretnutie platformy k Stratégii, 13.9.2022 (Bratislava);
- 10. ročník LGBTI+ Business Fóra organizovaný organizáciou DiversityPro, na ktorom zástupkyňa Strediska prezentovala nástroj na meranie diverzity pracovného prostredia Index Diverzity, 21.7.2022 (Bratislava);
- konferencia na tému Interdisciplinárne aspekty postavenia transrodových ľudí v spoločnosti organizovaná Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, na ktorej zástupkyňa Strediska vystúpila s príspevkom na tému obmedzovania právneho uznania rodu na Slovensku, 22.9.2022 (online);
- pracovný obed s veľvyslankyňou Španielska v SR, september 2022, Bratislava
- Zdravé regióny - koordinačné stretnutie, na ktorom zástupkyňa Strediska prezentovala mandát a činnosť Strediska, 27.9.2022 (Svit);
- Small Talk pre ambasádorov Charty diverzity Slovensko na tému Dočasné vyrovnávacie opatrenia pre zvýšenie zamestnanosti a vzdelávania Rómov, 28.9.2022 (online);
- pracovná večera na veľvyslanectve Holandska, 4.10.2022, Bratislava
- participatívne stretnutie k určeniu národných priorit udržateľného rozvoja do roku 2050 pre oblasť Právny štát, demokracia a bezpečnosť organizovaná Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, 6.10.2022 (online);

- UNHCR - stretnutie ohľadom možností spolupráce s UNHCR, 7.9.2022 (Bratislava)
- pietna spomienka a čítanie mien obetí holokaustu, 9.-10.9.2022, Bratislava, Zvolen
- odborná diskusia Ako navrátiť dôveru vo vedu (v rámci Noci výskumníkov), 30.9.2022, Bratislava;
- diskusia FES Záhaľka, alebo koľko si dnes ležošil ? 3.10. 2022 Bratislava;
- Women against violence Europe, seminár Womens specialist services as pillars of peace in times of crisis and beyond, Women against violence, 10.-11.10.2022 (online);
- pracovné stretnutie s predstaviteľmi Islamskej nadácie na Slovensku, 10.10. 2022 Bratislava
- UNHCR - stretnutie k prístupu utečencov k vzdelávaniu , 12. 10. 2022 (Bratislava);
- CS Fórum k diverzite a inklúzii, 12.10.2022 Brno;
- Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násillia na deťoch, diskusia s deťmi k tvorbe Národnej stratégie na ochranu detí pred násillím, 13.10.2022 (Žiar nad Hronom);
- účasť a vystúpenie na Pochode za odsúdenie nenávisti, 14.10.2022 Bratislava
- Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity - stretnutie tematickej pracovnej skupiny pre monitorovanie a hodnotenie Stratégie Slovenskej republiky pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030, 7.10.2022 (Bratislava);
- oslava výročia založenia UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave, 26.10.2022 (Bratislava);
- CSR Summit 2022 organizácie Business Leaders Forum, 27.10.2022 (online);
- neoficiálne stretnutie s prezidentským párom Islandskej republiky, 26.10.2022, Bratislava
- pochod Ide nám o život, 27.10.2022, Bratislava;
- okrúhly stôk expertov a expertiek k nenávistným prejavom, dňa 3.11.2022 na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (Bratislava);

- okrúhly stôl k zisteniam Štátnej školskej inšpekcie v oblasti desegregácie, 8.11.2022;
- Poradňa pre občianske a ľudské práva - prezentácia výskumnej správy Rovnosť a spravodlivosť na vedľajšej koľaji: Porovnávacia správa o diskriminácii Rómov a Rómkok a ich prístupe k spravodlivosti na Slovensku a v Slovinsku, 8.11.2022 (Košice);
- konferencia PDCS Civic Actors in War and Peace, 9. – 10.11.2022 (Bratislava);
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, odbor rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí, záverečná konferencia Rodová rovnosť na pracovisku, 10.11.2022 (Bratislava);

- medzinárodná konferencia na tému Človek a umelá inteligencia organizovaná poslaneckým klubom ELS v Európskom parlamente, 11.11.2022 (Bratislava);
- okrúhly stôl organizovaný Strediskom a organizáciou neon Ako sa žije ľudskoprávnym aktivistkám a aktivistom?, 18.11. a 9.12.2022 (Bratislava);
- nštitút pre výskum práce a rodiny, konferencia Zlepšenie ochrany práv obetí – posilnenie kapacít a postupov boja proti násiliu na ženách a domácemu násiliu, 19.10.2022 (online);
- UNHCR – stretnutie pracovnej skupiny Task Force meeting, 25.11.2022 (online);
- verejné zhromaždenie Zastavme násilie na ženách, 25.11.2022 Bratislava;
- galavečer ROMA SPIRIT, 26.11.2022, Prešov;
- pracovná večera s holandskou ministerkou pre rovnosť príležitostí, 1.12.2022 Bratislava,
- prednáška Petra Križana na tému Pohlavné diferenciácie a matrikové pohlavie (Vedecké poznanie z transdisciplinárnej perspektívy) organizovaná Bratislavským inštitútom humanistiky, 7.12.2022 (Bratislava);
- Ministerstvo vnútra SR, stretnutie platformy spolupracujúcich subjektov v rámci národného projektu Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť, 8.12.2022 (online);
- UNHCR – stretnutie pracovnej skupiny Task Force meeting, 16.12.2022 (online).

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

IV. FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Ministerstvo financií SR oznámilo Stredisku listom zo dňa 4.1.2022 pod č. MF/018165/2021-442 rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2022 v celkovej sume 944 287,- eur (z toho dotácia 870 287,- eur na bežné výdavky a dotácia 74 000,- eur na kapitálové výdavky).

Tento záväzný limit bol rozpracovaný do rozpočtu Strediska na jednotlivé položky, zaevidovaný na Ministerstve financií SR a schválený Uznesením Správnej rady Strediska č. 706

Dňa 5.1.2022 boli na účet Strediska poukázané finančné prostriedky z MF SR vo výške 944 287,- eur, a to osobitne suma 870 287,- eur na bežné výdavky a suma 74 000,- eur na kapitálové výdavky.

Stredisko hospodári s finančnými prostriedkami a vedie účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v súlade s Opatrením MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky č. MF/16786/2007-31.

Stredisko je v rozpočtovej schéme Ministerstva financií SR zaradené medzi „ostatné subjekty verejnej správy“ a podľa pokynu Ministerstva financií SR č. MF/27059/2008-311 je povinné predkladať na hodnotenie plnenia rozpočtu verejnej správy súvahu, výkaz ziskov a strát a ďalšie požadované výkazy Ministerstvu financií SR a Štátnej pokladnici.

84

Stredisko predložilo MF SR – odboru výkazníctva v zákonom určenom termíne, t.j. k 31.1.2023:

1. Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách FIN 1-12
2. Finančný výkaz o vybraných údajoch z aktív a pasív FIN 2-04
3. Finančný výkaz o finančných aktívach podľa sektorov FIN 3-04
4. Finančný výkaz o finančných pasívach podľa sektorov FIN 4-04
5. Finančný výkaz o úveroch, emitovaných dlhopisoch, zmenkách a finančnom prenájme subjektu VS FIN 5-04.

Súvahu a Výkaz ziskov a strát Stredisko predloží k 31.3.2023.

Súčasne zašle všetky uvedené dokumenty v elektronickej podobe Štátnej pokladnici.

Príjmy Slovenského národného strediska pre ľudské práva

Príjmy Strediska v roku 2022 tvorila dotácia zo štátneho rozpočtu vo výške 944 287,- eur, a to osobitne suma 870 287,- eur na bežné výdavky a suma 74 000,- eur na kapitálové výdavky. Dotácia na bežné výdavky bola určená v súlade s článkom 3 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (č. 29/1995 Z. z.) a podľa § 2 ods. 2 zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov na financovanie prevádzky Strediska, vrátane jeho regionálnych kancelárií a na financovanie činností, ktoré Stredisko plní zo zákona, t.j. na úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd a v oblasti dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

Na základe žiadosti Strediska zo 16.11.2022, doplnenej 8.12.2022, Ministerstvo financií SR 14.12.2022 schválilo:

85

1. preklasifikovanie časti kapitálového výdavku na rok 2022 (711003), a to vo výške 14 880,- eur (účelovo viazaného na "Systém správy dokumentov – kapitálové výdavky") v prospech bežných výdavkov na rok 2022, konkrétne do položky Služby (637) v rozsahu: 637001 (Školenia) – 720,- eur, 637004 (Všeobecné služby, v tom ostatné služby – registratúra formou služby) – 12 960,- eur a 637005 (Špeciálne služby – analýza, inštalácia a nastavenie systému) – 1 200,- eur.

2. v časti zostávajúcich prostriedkov schválených kapitálových výdavkov vo výške 35 120,-€ zmenu účelu tejto časti kapitálových výdavkov a ich dočerpanie v rámci roka 2023, resp. 2024, a to na obstaranie osobného automobilu do výšky obstarávacej ceny 28 000,-€ a na obstaranie sieťovej tlačiarne do výšky obstarávacej ceny 7 120,-€

Po schválení vyššie uvedených zmien zo strany MF SR dňa 14.12.2022, príjmy Strediska v roku 2022 tvorila dotácia zo štátneho rozpočtu vo výške 944 287,- eur, a to osobitne suma 885 167,- eur na bežné výdavky a suma 59 120,- eur na kapitálové výdavky.

Výdavky Slovenského národného strediska pre ľudské práva z prostriedkov Štátneho rozpočtu

Bežné výdavky hradené z prostriedkov Štátneho rozpočtu boli vo výške 885 111,74 eur, čo predstavuje čerpanie 99,99%.

Jednotlivé položky ekonomickej rozpočtovej klasifikácie boli čerpané v nasledovnej výške:

- 611 – základné platy boli čerpané vo výške 418 276,11 eur (98,36 %)
- 614 – odmeny boli čerpané vo výške 35 300 eur
- 620 – poistné a príspevok do poisťovní bolo čerpané vo výške 163 553,93 eur (101,46 %)
- 631 – cestovné náhrady boli čerpané vo výške 8190,32 eur (182,01 %)
- 632 – energia, voda a komunikácie boli čerpané vo výške 14 420,26 eur (76,70 %)
- 633 – materiál bol čerpaný vo výške 13 744,73 eur (57,44 %)
- 634 – dopravné bolo čerpané vo výške 6 259,96 eur (141,09, %)
- 635 – rutinná a štandardná údržba (prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky) bola čerpaná vo výške 965,20 eur
- 636 – nájom bol čerpaný vo výške 94 936,25 eur (98,69 %)
- 637 – služby boli čerpané vo výške 124 479,60 eur (suma zahŕňa aj služby spojené s ďalšou
- údržbou výpočtovej techniky) (88,50 %)
- 642 – náhrady mzdy a platu a odstupného boli čerpané vo výške 1 785,38 eur (148,78 %)
- 649 – členské príspevky medzinárodným organizáciám boli čerpané vo výške 3 200 eur (80,00 %).

86

Celková suma nespotrebovaných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 55,26 eur (nepoužitá dotácia na bežné výdavky) bude poukázaná na účet Ministerstva financií SR v súlade s Pokynom Ministerstva financií Slovenskej republiky na zúčtovanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2022.

Kapitálové výdavky

Na základe žiadosti Strediska o zmenu nákupnej položky v rámci účelu schválených prostriedkov zo štátneho rozpočtu na kapitálové výdavky v roku 2022 z 18.5.2022, Ministerstvo financií SR 13.6.2022 schválilo:

- 1.** obstaranie 18 kusov notebookov s príslušenstvom (dokovacia stanica, monitor, klávesnica+myš, taška). Stredisko obstaralo predmetný tovar za cenu 22 379,23€ vrátane DPH.
- 2.** obstaranie riešenia zálohovania dát z prostredia MS OFFICE 365 (Synology). Stredisko obstaralo predmetný tovar za cenu 1 555,75€ vrátane DPH.

Na základe žiadosti Strediska zo 16.11.2022, doplnenej 8.12.2022, Ministerstvo financií SR 14.12.2022 schválilo:

1. preklasifikovanie časti kapitálového výdavku na rok 2022 (711003), a to vo výške 14 880,- eur (účelovo viazaného na "Systém správy dokumentov – kapitálové výdavky") v prospech bežných výdavkov na rok 2022, konkrétne do položky Služby (637) v rozsahu: 637001 (Školenia) – 720,- eur, 637004 (Všeobecné služby, v tom ostatné služby – registratúra formou služby) – 12 960,- eur a 637005 (Špeciálne služby – analýza, inštalácia a nastavenie systému) – 1 200,- eur. Riešenie Systému správy dokumentov ako SaaS bolo uhradené až do 31.12.2025. V nasledujúcich 3 rokoch takto Stredisku nebudú vznikáť žiadne ďalšie výdavky v súvislosti s touto službou.

2. v časti zostávajúcich prostriedkov schválených kapitálových výdavkov vo výške 35 120,-€ zmenu účelu tejto časti kapitálových výdavkov a ich dočerpanie v rámci roka 2023, resp. 2024, a to na obstaranie osobného automobilu do výšky obstarávacej ceny 28 000,-€ a na obstaranie sieťovej tlačiarne do výšky obstarávacej ceny 7 120,-€

Celkové čerpanie dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2022 na financovanie činnosti Strediska bolo vo výške 99,99 %.